

MAGYAR NÉPLAP

FUGGETLENSÉGI NEGYVENNYOLCZAS POLITIKAI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési ára:

Egész évre 6 korona; félévre 3 korona,
Amerikába egész évre 9 korona.

Szerkesztő

BUDAY ALADAR

Kiadja a „PÁZMÁNEUM”
nyomda és irodalmi vállalat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Köztemető-ut 8. sz.

A hó első számához rendes melléklet:
»Páduai Szent Antal Lapja.«

Üdülésben.

Budapest, július 9.

Végre bekövetkezett hát a magyar parlament nyári szünetje. Hogy egy vagy két ülésre összejöj még a főrendek háza, azután formai ülésekre össze kell ülnie a képviselőháznak, ez már nem sokat számít. A valószínű törvényhozó munkából az a rész, mely mint sürgős és halaszthatatlan ki volt szabva nyár előttre, kész lett és a hon fejei, éppugy a törvényhozók elmehetnek vakációra, üdülésre.

Már, aki!

Mert a szó szoros értelmében nem alkalmas ez a nyár pihenésre, üdülésre olyan kormány tagjainak, melyre őszkor olyan feladat vár, minő az általános választó jog megalkotása.

Sokat-e, keveset-e, meglegedés-re-e, vagy csak éppen hogy no! végzett eddig kormányunk a ráháramló feladatokból és nemzeti kívánalmakból? ezt, ha akarjuk, vitathatjuk mellette és ellene; de bármilyen legyen a válasz, akár kedvező, akár kedvezőtlen, minden eltörpül eme nagy és fontos, jövőbe nyúló és életbe vágó kérdés mellett: minő lesz az az új törvény, mely Magyarország alkotmányában új fejezetet kezd?

Vessünk vissza felé, a közeli múltba csak, egy felkaroló pillantást, micsoda körülmények közt foglalta el helyét a mai kormány, melyet nemzetinek mondanak azok, kik szeretik a nagyobb szavakat, de a melyet egész bátran nevezhetünk a nagyságok miniszteriumának. Ebbe a kormányba beleadta hazánk minden erejét és minden szellemi kincsét. Olyan férfiakat adtunk a mai kormányra a

királynak, minőkhöz fogható egy bokrétaban sohasem volt, de még külföldön sem volt. Olyan férfiakat tettünk meg a király és nemzet szolgáinak (miniszter — szolgálta) kik eladdig vezéreink, bálványaink, világitó fátylaik voltak. Olyan urakat adtunk a kormányrud mellé, kik addig is, míg nem volt piros bársonyos ülésük, míg nem volt nagyméltóságos és kegyelmes a rangjuk, míg nem volt pártvezéri hatalmuk, míg nem volt szabad ki és be járásuk a királyhoz: már első helyet

foglaltak el a nép élén, már döntő szerepük volt a nemzet felfogására, már vezetői voltak a nemzetnek, már bizalmat kaptak minden oldalról.

Jobbára az ellenzék nehéz kenyerét ették addig. Mikor pedig a kormányra kinevezést kaptak, nem az volt a marsrutájuk, hogy tegyetek hát a meggyőződés szerint, hanem csak az, hogy utasítást és kötött szoros feladatot teljesítsenek. — Egy bűnös és átkos rendszert kell elsőbb kiirtaniok, így a közélet tisztaságának helyet csinálniok, azután sok

Róka-irtás mérgezett tojással.

keserves mulasztást pótolniok, végre pedig az alkotmányt újra alapozniok, a választói jogot ujítaniok.

És mindennek nincs távolabbi háttérje, mint ez év ősze! Akkor lejár a türelem szaka mind két részről, nem vár tovább a király, kit adott szava köt és nem vár tovább a nemzet, melynek kíváncsiságát és érdeklődését az ígért reform ugyan csak felcsigázta.

Álljunk csak meg egy szóra! Miért mondja valaki, hogy a magyar nemzet csak érdeklődéssel és kíváncsisággal lesi az új törvényt? Hát azért mondom így, mert így igaz! A politikailag érett magyar nép érti és érzi, hogy az a reform (akármennyire fontos is!) nem annyira tengelye a világnak, amennyire sokan elhítheteni szeretnék, illetéktelenül felfújván a kicsiséget.

De noha a nyugodt népnek, a honpolgárok ezreinek igaza van abban, hogy nincs a világon olyan törvény, mely kifordítaná a világot sarkaiból, mégis tudnia kell azt is, hogy fölülte fontos ez a törvény, mely új embermilliót fogad be az alkotmányba, mely új akarat-milliót tol fel a nemzet sorsára, mikor szavazatot ad neki.

És egy millió ember akkor is már nagy szeptet csinál, ha mindenik csak eltüsszenti magát!

Egy millió szavazat pedig képes az ország sorsára olyat tüsszenteni, hogy attól jobb felől balra kanyarodik, mikép kívánatos. De mit akkor, ha az ország érdeke ellen cselekszik meg ezt? Késő lesz ott a szánom-bánom.

Ezért a nemzet általános sóhajtása, hogy bizony még mindig ugrás a sötétbe ez a reform! És ha valamennyi becsületet, lelkiismeretet, jó szándékot és tudást, mi az országban található, egybemarkolunk, még akkor is csak ugrás lesz az a sötétbe, melynek következménye kiszámíthatatlan!

Mit kívánunk hát a kormánytól?

Emberföldről nem; isteni csálhatatlanságot nem; garanciát sem; csak azt, hogy lehető legjobb tudásuk és leghübb lelkiismeretük, lehető legőszintébb szándékuk és tűzálló becsületük szerint csinálják meg ezt az új törvényt.

Nem a törvényhez kell itt érteni, nem a választói joghoz. Nem ér itt sokat, hogy tudják-e mit csinál Anglia meg Japán? Nem fontos az, hogy Ausztria meg Franciaország milyen tapasztalatokat nyújt az általános választói jogról. Nem kérdezzük, hogy igaza van-e Poroszországnak, mikor a választói jogot ki nem terjeszti. Nem érdekel minket még az se, hogy a tudósok mit tanítanak e kérdéssről az akadémiákon. Mert ismételjük, hogy nem a törvényhez kell itt érteni, nem a választói joghoz, nem is az alkotmányhoz — hanem az emberekhez! A kormány fel legyen ruházva azzal a tulajdonsággal, hogy be tudjon pillantani a néplélekbe, a nemzeti szívdobogás rejtelmeibe, a faji sajátság titkaiba.

Olyan törvényt kell alkotnia, mely hasznára legyen a magyar népnek, amely egygyé forraszsza a nemzetet, amely biztosítsa a magyar faj jövőjét!

Akik tisztára szerelmesek a választói jog kiterjesztésének eszméjébe, azok lelkesülten és diadalmamorosan azt mondják: ez lesz a magyar alkotmány koronája. Hát csak arra legyen gondja, szive, tudása és bátorsága a magyar kormánynak, hogy minden külső és belső befolyástól menten olyanná alkossa meg ez a törvényt: mikép az ne tudjon idővel a magyar nemzet töviskoronájává átalakulni!

Ez is székely kérdés.

A napokban kezembe kerül egy nemrég megjelent s különben jóra való elemi iskolai tankönyv; kíváncsian néztem benne a székely vármegyék tárgyaló földrajzi részét — nevetnem kellett a sok valótlanság miatt. Hát uramfia, még ma is így írnak rólunk?! Ennyire tájékozatlanok még a földrajzcsinálók is? Azt írja ugyanis a szerző, hogy Csikmegyében földműveléssel nem is foglalkoznak. Hej! pedig de másról regél az a ma már epévé vált »kepe«, melyből a székely csiki székely papnak élnie kell itt a bérczek táján.

Igy írnak rólunk, így ismernek bennünket egyebekben is ott künn a Nagymagyarországon. Csoda-e aztán, ha el vagyunk hagyatva, ha

népünk a tönk szélére jutott és a hatalmasoknak fontosabb dolog az özönlő éhes zsidóhad betelepítése, mint az ősi tűzhelyétől menekülő székely székely megtartása?

Szinte érthető is, hogy közelebről érdeklí a kormányt az »Adria« sorsa, meg egy zsidó ujság kitaratása, mint a nyomorgó székely megmentése, mert hát igaz az, hogy néma gyermeknek anyja sem érti szavát. De hála a jobbaknak, ma már rólunk is esik szó, megindult a mentési akció, csak annyi a baj, hogy nehezen fognak rájönni a jó urak a pusztulás valódi okaira, nem fogják észrevenni a székelység még tengődő életfájának gyökerén pusztító férgeket.

Kik a nép között élünk, látjuk azt, hogy mindaddig, míg a már létező bajok okozatai el nem távolíttatnak: eredménytelen minden nemes törekvés.

Nem a kívándorlás, nem a munkahiány a nyomor okozója, hanem az alkohol, a pálinka s ennek elmaradhatlan édes testvére, a zsidó korcsmáros.

Közötte élek, figyelemmel kísérem e küzködő népnek életét s fájdalommal tapasztalom, mennyire rombol mind szellemi, mind anyagi téren a fenti kettős, átkos tényező. Iszik ez a székely, ha öröme van, iszik, ha bánata van, iszik a nyugalom, iszik a munka idején, iszik mives és ünnepnapon, szóval mindig iszik és az a nagy baj, hogy mindig csak pálinkát iszik, és hogy legszivesebben a zsidópálinkát issza. Igen ám, mert a székely korcsmáros nem bírja a versenyt, nem oly előzékeny és várakozó a hitelnyújtásban s mi szintén sokat nyom a latban, nem bír oly jutányosan mérni, mint a zsidó. A minőség az persze mellékes!

Igy aztán folyik a muri . . . ! A székely csak iszik. Irja fel Ábrahám ur! És Ábrahám ur ir, nem baj az, ha sokat is ir, ha olykor duplán is fog a kréta, eligazodik majd valahogyan, esetleg adunk a tartozásba egy kis erdőt vagy szántóföldecskét. És így megy ez 19 éven keresztül. Ábrahám ur igen szives ember, nem is zaklatja adóssait, még azzal sem törődik, hogy ittass emberek kitépik kezéből a csapat s önmaguknak mérnek ki, ő nagyon türelmes, legfeljebb csak ir, csak jegyez; no hogy közbe-közbe szerez egy kis birtokot meg kőházat is épít, az csak megengethető. Az pedig, hogy mindezeket nem a saját, hanem más névre telekkönyveztetí, az meg egészen

mellékes, látás . . . csak irt, géig; eknyi iráská is megsu, mitás oká Legtöbbe
Abrahám
rozik egy forinttal; toka ninc, vét, meg történi. meghagy, már nem dót», kin lom, kés feloldódik küldetésé beköltözil most má község l közeli kö kan bizto meg ügy után és a féle vásár kötelezvé tak egye hogy seg rona 56 mai kellé Abrahám kívánja a matjaival reszténye végrehajt kérdés!?

Ta

Olyan e ban fölöt mint bárm másokat a gítésében, ségre; ny közmondá zál, a me mondás“ fülünknek Sőt, ha lent, aligh hogy köv vételek ap halál vagy is zuditha — készlet mert ninc fej, itt az kell tartal adósságot serü orát barátainkn tottunk. E csönt, akk pörök (mik ugyancsak Derék em ráfanyalod

mellékes, legfeljebb egy kis előrelátás . . . ! És Abrahám ur mindig csak irt, irt egészen mult év végéig; ekkor aztán csak egy parányi iráskát kívánt az adósoktól, azt is megsugta, csupán a koronás számítás okából kéri, semmi másért! Legtöbben elhitték, lépre mentek.

Abrahám ur — állítólag — tartozik egy másik zsidónak pár száz forinttal; fizetésképtelen lesz, birtoka nincs, lefoglalják kontós könyvét, meg a fenti iráskákat. És mi történik, halomra jön a fizetési meghagyás a székelyeknek. Most már nem dicsérik »a jószívű zsidót«, kinyitott a szemük . . . Fájdalom, későre! Akközben a zárlat feloldódik s Abrahám — mint ki küldetését befejezte — felpakol és beköltözik Székely - Udvarhelyre, most már van miből élni, Dobó község lakóinak kétharmada s a közeli községekből is nagyon sokan biztosították őt; az »iráskák« meg ügyvéd kezében bírói ítélet után és alatt vannak »mint különféle vásárolt árukról« szóló hiteles kötelezvények. Éppen ma is hoztak egyet hozzám másolatban — hogy segítenék valamit — 324 korona 56 fillérről szóló, minden formai kellékekkel ellátott kötelezvény. Abrahám ur pedig most csak fizetni kívánja a megítélt összegeket kamataival együtt s káromolja a keresztények Istenét, meg küldi a végrehajtót. — Nemde székely kérdés!?

Takarékoskodás.

Olyan erény ez, melyet napjainkban fölötte elhanyagolnak. Inkább, mint bármikor, mindenki utánózni akar másokat a luxusban, a vágyak kielégítésében, ügyet sem vetve a tehetőségre; nyoma veszett a jó magyar közmondásnak, hogy addig nyujtózál, a meddig takaród ér és a »lemondás« mintha idegen szó lenne fülünknek!

Sőt, ha mérsékelten élvezi is a jelenet, aligha gondol a jövőre, arra, hogy következhetik idő, mikor a bevételek apadnak, mikor kór, baleset, halál vagy a sors fordulása szükségét is zudíthat fejére és rászoritáná a — készletre. Már t. i., ha volna; de mert nincs, megvan a baj, elvész a fej, itt az inség. Igen, gondoskodni kell tartaléktokról! Mert különben adósságot kell csinálni és ez sok keserű órát szerez nekünk, vagy még barátainknak is, kiket magunkkal rántottunk. És ha idegen nyujtott kölcsönt, akkor az intések, fenyegetések, pörök (mik különben jogában állanak) ugyancsak letépik a napjaink rózsáit. Derék ember, ki legalább ilyenkor ráányalodik, hogy lemondások, nél-

külözések és megfeszített munka árán helyreállítsa a megbomlott egyensúlyt és boldog, ha ez sikerül is neki. De, sajnos, az élet mindennapi szükségletei, meg a megszokott kényelmek, élvek, izlés és finom érzés nem mindenkinek engedik, hogy remetszerű szimpla életet folytasson és a család se mindig hajlandó az embert e rögteli pályán jó lélekkel követni. Hanem a helyett — van még pénze másnak. Törlesztés helyett új adósságok. Igaz, az adósok börtönét már kiküszöbölték (ezt páduai szent Antal agítalása vívta ki, nem is nagyon áldják érte a nevét a hitelezők!) igaz, a halogatásra kínálkozik pár száz mód is, de végtére a kölcsönforrások is kiapadnak, mert az az ember, ki talán egész életében szorgoskodott és vertékezett, míg kis tőkét tudott gyűjteni öreg napjaira, fájó szívvel tapasztalja a vele történő igaztalanságot és nem is boszu, csak természetes védekezés nála, ha elsőbb az új kölcsönt tagadja meg, aztán az új haladékat, végül a visszafizetést szorgalmazza, a hogy bírja. Csak nem fog megnyugvással nyomorba lépni a pazarló adós kedviért! Jusson csak eszünkbe itt az a sok kisiparos és kiskereskedő, ki a nyers anyagot, a szerszámot, gépet, a munkaerőt készpénzzel fizeti ki és kit a megrendelője mégis annyi sok ideig járát eredmény nélkül magához, míg valamicskét törleszt a vett áruk árából.

Azt mondja valaki, hogy biz drága az élet, a kereset kicsiny, a versengés nagy, a munkaerő már most is kimerül . . . muszáj adósságot csinálni! Hát igaz, nehéz a sors ádáz csapásai ellen jól védekezni; de bizony sokan maguk hívják ki maguk ellen a sorsot. Mert jó napokban kell a rosszakra felvertőzni. Ki gyermekkorától kezdve rászokott, hogy mindennel számoljon, hogy bevételt és kiadást egybevevessen, hogy minden parányi értéket megbecsüljön, hogy a legkisebb jövedelemből is valamit félretegyen, azt a későbbi életszak se fogja leigázni a vágyak, kívánalmak és igények özönével. Az megtanul a pénzzel bánni, megtanul takarékoskodni, megizleli az okos pénzhasználat örömeit, szívesen lemond azokról, mik nem okvetlenül szükségesek és kárpótolva leli magát abban, hogy esetleges sorsfordulat miatt nem kell kétségbeesnie.

Mig tartaléktökéje nincs a férfiúnak, akármilyen csábos a kilátása, akármennyire fellobog a szive, nem szabad házasságra sem gondolnia és családot alapítania, mert a frigykötése napja mindjárt születése napja lesz a nyomorának. A mi fizetés vagy jövedelem elég egy magányos embernek, nem elég a változott körülmények közt kettőnek, többnek és akaratlanul is belesodródik így azon fentvázolt viszonyok fojtogató karmai közé.

Bár csak minden szülő igénytelen-ségre, megelőgedésre és nyugodt lelkületre tudná nevelni gyermekét! Tanítsák kérem takarékoságra. Minden

vonalon és bármily tekintetben csak hasznos és áldásos emberben ez az erény, Nincs az a kicsiség, melyet valahogyan értékesíteni ne lehetne. Ha a gyermek ezt a felfogást magába szívja, nem fog róla egyhamar megfeledkezni. Férfikorában azután bátran rábizhatjuk az ő vagy a más vagyonát.

Persze, ugyanakkor arra is figyeljen a jó szülő, hogy ez az erény el ne fajuljon, hogy fattyuhajtásokat ne növeszzen, irigységet, bírvágyat, tulságos ovatosságot a cselekvésben. Mindenütt nehéz az arany középutat megtalálni, talán ebben a legnehezebb, de meg kell találni! Valami kevés zsebpénzt nyujtsunk a gyermeknek, mondjuk meg, hogy bizonyos ideig annak tartania kell, ezt és azt abból megszereznie kell, mi nem fogjuk ki-segíteni, ha elhasználja másra. Ez jó iskola. Pontosságot, lelkiismeretességet, vágyak nyesését, takarékoságot így tanul az ivadék. Lemondásra szokik és aczélos lesz a jelleme. Kis csábításoknak mikor ellentáll, nagy csábításokra lesz vértett! És minél erősebb a jelleme ilyen irányban, annál nyugodtabb szívvel bocsáthatjuk őt az élet-utra ki. Szerencsés, gondtalan és boldog sor várja ott, de sőt ha balszerencse üldözné is, nem fog kétségbe esni, idő előtt megrokkanni. Ki a takarékosággal baráti lábbon áll, szemébe néz a viharoknak is, az elemi csapásoktól se ijed meg módfofolt, de sőt magát a vagyont sem fogja bálványképpen imádni, mert jól tudja, hogy szerezni és gyűjteni ő képes, hiszen dolgos és takarékos a természete.

Nem is sejtjük, hogy fiaink-leányainkra mi jövő vár; körültekintő okossággal tehát úgy neveljük őket, hogy a rosszabbik oldalon is megállják helyüket; ha azután nem lesz szükség ilyen próba-állásra, a bele-nevelt erény más alakban is ki fog virágozni jellemükben. És még egyet: Vannak barátai a tékozlónak is, a takarékosnak is; csak az a különbség, hogy az elsőnek barátai elpárolognak, mikor fogytára ért a vagyon, ellenben a mérsékelt és takarékos embernek a barátai még a sirt is siratva állják körül!

A sors.

*Lemondani! keserű egy gyökér!
Ki ültetné kertje ágyaiba?
Hogy azonban mégis csak hozzánk fér,
Panaszolni való öreg hiba.*

*Lám, ültettünk élveket és vágyat;
Mért irtja ezt, a hol éri, a lét?
Hiszen ilyet ember csak táplálhat?
Mért tartaná látó csukva szemét?*

*Lassan, lelkem! A szerencse csél-csap;
Nem tartósan lépked veleg egy út —
Egyszer-kétszer megsimítja hajad,
Sebbel-lobbal csókol, aztán már fut.*

*A balsors? — az marad telepedve,
Szívhez szorít, miként mátká szokott,
Azt mondja, hogy hová is sietne?
Agyadra ül — még kötést is hozott!*

POLITIKAI VILÁG.

A börze reformja.

A mezőgazdák több mint egy évtizede napirenden tartják azt a nekik fölötté fontos kérdést, hogy a börzét általában, de különösen a gabonapiacson történő üzelmek miatt reformálni kell, a papirosbuza forgalmát a közgazdaságból kiirtani és a tőzsdei játékot a hozzá nem értők számára tilalomba vetni kell. A főrendiház mult heti ülésén Zselenski Róbert gróf megsürgette egy már régebben beadott javaslatát e tárgyban és kívánta, hogy azt már egyszer tárgyalásba vegyék. Szavaztak a főrendek és egyenlő számmal voltak mellette valamint ellene. Ekkor az elnöklő Desseffy Emil gróf, a ki az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek is elnöke, egyetlen szavával a mellett döntött, hogy csak hadd pihenjen ez a javaslat tovább is a semmiben. Tehát a ki a gazdasági egyesületben legtöbbször beszélt a tőzsze reformja miatt, az akasztotta meg utjában az üdvös cselekvést!

Szerbek mérsékelt pártja.

A románok példáján felbuzdulva, most már a hazai szerbek is eléglik az izgatást és közülük a higgadtabbak olyan új politikai pártot toboroznak, a melyik demokrata alapon a magyar államiság iránti feltétlen hűséggel, a magyar-szerb barátság és egyetértés ápolásával törekszik a magyarországi szerb népnek művelődési, gazdasági és egyházi szolgálatokat tenni. Részletes programjuk még nem kész, de a mozgalmat azzal a dicséretes elvvel indították meg, hogy a magyar államot és annak törvényeit fokozott mérvben kívánják tiszteletben tartani. Az új párt Nagyikindáról indulna ki. Alapját okleveles emberek és földbirtokosok képeznék.

Magyarság és czimer a vasutakon.

Mindig panaszkodunk, hogy nem ismerik eléggé külföldön a mi külön államiságunkat és közjogi függetlenségünket. De a panasznál tovább aztán nem megyünk. Sőt a mulasztás és ferde intézkedés által

mintegy meg is akadályozzuk a helyes felfogást a külföldön. Lássunk példát! A budapesti pályaudvaron külön váróterme van a királynak. Ennek homlokzatára fel van írva jelmondat gyanánt ez: „Viribus unitis.“ Hát nem tudja a magyar állam vasutak igazgatósága, hogy ez a jelmondat nem a magyar királyé, hanem az osztrák császáré! Nem tudja, hogy a magyar király jelmondata így hangzik: „Bizalmam az ősi erényben“? Ha nem tudja, elolvashatná valamennyi ezüst koronásnak meg ezüst forintosnak a kerületjén, mert oda van vésve. Vagy nem volt még a t. igazgatóság kezébe ilyen korona és forint? — Jajgatunk, hogy az osztrákok nem figyelmesek a mi magyarságunkra; és íme, a legnagyobb magyar intézmény, az állami vasutak se figyelnek rá!

Hogy a vasutak hivatalos nyelve mennyire magyartalan, arról három kötet könyvet írhatnánk; teli van az német és más külföldi szóval. Talán a magyar nyelv nem jó a vasuti szolgálatra? Dehogy! hanem tudatlanok a híres vasuti urak, azért nem találunk jó magyar szót a szolgálati fogalmakra.

Akarmelyik külföldi vasut kocsiját nézzük, mindeniken rajt van az államának czimere, csak a mieinken nincsen. Megelégszenek a kétes értékű három betűvel: „M. A. V.“ melyről bizony még magyar emberek sem tudják mindig, hogy mit egy szó, mit magam hallottam. Az észak-keleti vasut is így rövidítette a kocsijelzést: É. K. V. Arra járó földműves ember megkérdezi a vasutast, hogy mit jelent ez a három betű? Amaz bosszusan rávált: „Éppen kendét vártam!“ Hát ezt jelenti!

Mennyivel okosabb dolog volna, ha minden kocsira szép színesen ráfestenék a mi négy folyós, három halmos, kereszties czimerünket, mit lengő angyalok tartanak! Erről minden külföldi ember megtudná, hogy külön magyar állam vagyunk. Mert vasuti kocsijaink bizony elfutnak messzire külföldre; van olyan melyik esztendők során se kerül vissza magyar földre. Hát még mikor egy időben nyolcz ezer waggonunk volt kölcsönben Olaszországban!

Egyezkedés a horvátokkal.

Mindenki tudja, hogy állami életünkben sohase a nyílt és például parlamenti csaták döntenek el a sorsot, hanem mindig a titkos suttogások, sugdoló tárgyalások és titkos egyezkedések. ilyen folyik most

megint a magyar királyság és horvát tartomány közt.

Hát csak rajta, teremtsék meg már a békét! De ha annak ára megint a magyar állam hátrállása volna, megint a magyar nemzet megalázása volna, akkor abban a békében nem lesz köszönet és rajta nem lesz áldás.

Egyáltalán nincs rá szükség, hogy a horvátok barátságát megvásároljuk; mi elég erősek vagyunk magunk is. Ha árát kell adni a magyar-horvát testvériségnek, akkor azt a horvátok adják meg, mert ők nyernek vele.

Nekünk három olyan feltételünk van, mely nélkül nem kívánunk a horvátokkal közelebbi barátságot. Az első az, hogy horvát beszédet nem vagyunk többé hajlandók eltűnni az országgyűlésen. Akármit mond a hagyomány, vagy valakinek a jogi felfogása, mi érvényt követelünk annak a jogos és törvényes igazságnak, hogy a magyar parlament nyelve, tanácskozása és vitája csak magyar lehet! — Második követelésünk, hogy odalenn a Dráva és Száva közt a magyar községek magyar iskolát kapjanak. Példátlan az az egész világon, hogy valamelyik anyaország eltűrje véreinek zaklatását a nyelve miatt a társországban. Sőt szaporítani kell a horvátföldi magyar iskolát és a hol egyenlő számmal él magyar lakosság meg horvát lakosság, ott tiszta magyar nyelven tanítsanak. — Harmadik kívánságunk, hogy a vasutak odalenn tisztára magyarok legyenek; magyarul szóljanak a tisztviselők, magyar legyen a felírások nyelve és magyar legyen az egész hivatalos ügykezelés. Akár állami intézménynek nézik a vasutat, akár állami üzletvállalatnak, mindenképpen csak magyar lehet az!

Kossuth Ferenczünket pedig arra kérjük, hogy rakja meg a horvát állomásokat derék magyar vasutasokkal. Hogy aztán mi lesz a horvát és szerb fiukkal? hát tessék azokat a magyar föld szívébe, Pest és Szeged, Debreczen és Somogy tájára elhelyezni, hadd kényszerüljenek a mi nyelvünk elsajátítására!

Minden állam ugy folytat nemzeti politikát, a hogy tud; gáncs nem, csak dicséret illeti érte, ha fájának szolgálatokat tud tenni és az ellenkezőket okosan le tudja törni!

ORSZÁGGYULÉS.

A végrehajtási novella harmadszori elfogadása — mondjuk utolsó simítása — maradt e hétre. E közben már csak két indítvány merült fel. Először Mezőfi-Morgenstern in-

ditványozását ne viselőház ványt; az nek kell maguknak Nagy Gy. díjas tiszt nek járan velési pért Ezt már igazságig lenezte. hogy töm díjba az kik el va guk miatt mert a n hatják le. járt ki is 15 millió az állam díjakban. lehetett se A kormá meli, hog képviselő mány ne főrendihá a szegény díjas, a szegény valóban vábbi lét valakit n gyen —

Ha a az állam kölcsönk nek nek Hítelle s iparos, c lamhivat fizetése v megtanu számolni mulatnak most, mi csinálni hivataln dik meg mikor az nála, ne kapott k

A birt tot is el az új tö hiányt é megszür nyosítás bályozza osztani állami e részének a kinek belöle. virágzik áll a

ditványozta, hogy a képviselők fizetését ne lehessen lefoglalni. A képviselőház nem fogadta el az indítványt; azt felelték rá, hogy másoknak kell könnyítést adni, nem önmaguknak. A második indítvány Nagy Györgytől eredt, a ki a nyugdíjas tisztviselőknek, azok özvegyeinek járandóságára és az árvák nevelési pénzére kérte a mentességet. Ezt már elfogadta a ház, noha az igazságügyi miniszter ugyancsak ellenetzte. Azt mondja a kormány, hogy tömegesen fognak menni nyugdíjba az olyan állami hivatalnokok, kik el vannak adósodva és adósságuk miatt a fizetésük is le van tiltva, mert a nyugdíjat aztán nem foglalhatják le. A gyorseszű Wekerle mindjárt ki is számította, hogy évenként 15 millió koronával lesz ilyképp több az állam terhe kifizetni való nyugdíjakban. De hát, a határozaton nem lehetett segí eni, mert ki volt mondva. A kormány most a főrendiháztól reméli, hogy visszacsinálja, a mit a képviselőb jót cselekedtek. Ha a kormány nem csalódik, és ha igazán a főrendiház képes arra, hogy ráuszítja a szegény, törődött, beteges nyugdíjasra, a gyászos özvegyre és a szegény árvára a végrehajtót, akkor valóban nem érdemli meg a további létet. Utóvégre, azért küldenek valakit nyugdíjba, hogy nyugta legyen — még a végrehajtótól is!

Ha a hitelezők látni fogják, hogy az államtisztviselők nem elég jók a kölcsönkért pénzre, majd nem fognak nekik adni. És ez lesz rendén. Hitelre szorul a gazda, a kalmár, az iparos, de nem szorul hitelre az államhivatalnok, mert annak tisztas fizetése van, csak oszsa be. Legalább megtanulnak a t. hivatalnok urak számolni, komolyan élni és nem mulatnak-dorbézolnak annyit, mint most, mikor könnyelműen adósságot csinálni is lehet. Tessék elhinni, a hivatalnok családja akkor ismerkedik meg a nyomorral és éhezéssel, mikor az apa az első adósságot csinálta, nem pedig akkor, mikor nem kapott kölcsönt.

A birtokrendezési törvényjavaslatot is elfogadta a képviselőház. Ez az új törvény számos közgazdasági hiányt és visszaélést van hivatva megszüntetni, de különösen az arányosítási és tagosítási eljárást szabályozza. Erdőt és közlegelőt felosztani ezentul már csak szabatos állami ellenőrzés alatt lehet majd és részének kihatását csak az kérheti, a kinek legalább is száz hold jutna belőle. A hol az állattenyésztés felvirágzik, ott az államnak jogában áll a közbirtokosságot közlegelők

vásárlására és fenntartására kötelezni. Jogában áll majd az is, hogy az állampénztárból adjon kölcsönt a községeknek, ha másképp nem tudnánk közlegelő számára földet vásárolni. Ugyanez a törvény kíván gondoskodni arról is, hogy fontos helyeken kivált nemzetiségi vidékeken a birtokok külföldi kézre ne kerüljenek, hanem az állam lépjen ott közbe mint vásárló és azután adja bérbe a birtokot részletekben. Ki van mondva az is, hogy csak magyar ember kaphasson ilyen állami bérletet, nem-magyar ájku pedig legföllebb csak akkor, ha háromszori hirdetésre se akadt magyar ember, a ki béreljen.

Pénteken, a képviselőház utolsó ülésén, végre elnapolta üléseit az országgyűlés szeptember 22-ikéig. Aznap meg fogják választani a delegációt, mely azután októberben tárgyalja a költségvetést és a katonai kérdéseket, mik miatt kormányunk a nyár folyamán sűrűn fog majd tanácskozni az osztrák kormánnyal. Ugyanakkor a parlamenti bizottságok megtárgyalják a rendes költségvetést 1909-re, melyet Wekerle a meghosszabbított ülések által okvetlenül készen akar kapni október végére. Ha ez sikerülni is fog, akkor évek hosszú sora után ez lesz az első eset, hogy nem kell a magyar kormánynak indemnitást igénybe venni, hanem már újév napján lesz megszavazott költségvetése. — Október elején nyújtja be Andrassy gróf a választói jog reformjának törvényjavaslatát; de ezt majd csak az adóreform megszavazása után veheti tárgyalás alá az országgyűlés.

TÁRCZA.

Uj bujdosó énekek.

Lampérth Géza.

(A pozsonyi virág-játékon díjat nyert költemények.)

Tenger partján.

(Bucszáskor.)

Tenger partján a nagy hajó
Kikötve,
Bodor füstje mind körém száll
A földre . . .
— Azért nem száll ez a füst
Tán máshova:
Két szememre hogy ráhulljon,
Lelkemre is ráboruljon.
Sűrű, sötét fátyola . . .

Tenger partján a nagy hajó
Kikötve,

Indul is már zugva-bugva,
Zörögve.
— Azért zug-bug, zörög tán
Hogy a zajban, —
Ha a szívem úgy titokban,
Fel-felsajdul, meg-megdobban —
Dobogását ne halljam . . .

Szememben ha sötét fátyol
Nem volna:
Visszanéznék az elhagyott
Otthonra.
S ha hallgatnék szívem titkos
Hangjára:
Visszatérnék kis falunkba,
Leborulnék térdre hullva
Kalásztérnö hantjára . . .

Tul az Océánon . . .

(A bányában.)

Tul az Océánon,
A tiszai tájon
Most reszket a harmat
A buzakalászon,
Kék buzavirágon . . .

A tiszai tájon
Árva nyoszolyádon
Most térsz pihenőre,
Én e-hagyott párom,
Kékszemű virágom . . .

Most térsz pihenőre,
Pacsirta dalával,
Most száll imádságod
Estharang szavával
Síró furulyával . . .

Tudom, engem keres
Álmod fehér szárnya . . .
De hiába keres.
Elrabolt a bánya,
A fekete tárna!

Ördög rabja vagyok,
De ha rád gondolok:
Pokol tornácán is
Imádságba fogok —
Sirok és zokogok.

Elhagytalak . . .

(Öregén.)

Elhagytalak szülő hazám,
Mert mnstoha voltál hozzám.
Ifju fejem, szilaj vérem
Mégátkozott nagy kevélyen!
Szállottam a tengerekre
S elbujdostam ide messze
Ismeretlen idegenbe
Idegenbe . . .

Hitegettek: jobb lesz itten!
— Jobb-e, nem-e? — tudja Isten,
Csak azt érzem keservesen:
Deresedő fáradt fejem
Mégis öledbe hajtánám,
Még is ez itt a mostohám,
Mégis te vagy, szülőházam,
Édes anyám!

A szomorúság napjaiból.

De inkább vidám történetet mondok el! Abból az időből, mikor a magyar nemzet jobbjai keserű kenyerét a számkivetésnek ették, mert leverte dicső szabadságharcunkat a német és kit bitóra nem kaphatott meg, annak legalább a nevét szögeztette akasztófára... Így se volt tanácsos, hogy a felakasztott névjegyű embert haza hozza sorsa. No, ne politizáljunk sokat, lássuk inkább az ígélet beváltását.

I. A Bacchus-szobor.

A magyar emigráció (mint el van ismervé) nem keverte be hírét azzal, hogy alacsony kéregetéssel alkalmatlankodott volna a jó barátainál. Éltek ők, a hogyan tudtak és iparkodtak magukat hasznossá tenni.

Egy csapat emigráns Angliába készült Olaszországból s fogytán lévén a pénzmagjuk, alig futotta ki, szükre szabva minden igényt, az utat odáig. Hát összetették a pénzüket és rábízták gróf S.-re, hogy ő, mint legügyesebb, sokat utazott férfiu, alkudjék meg belátása szerint valami hajóssal, a ki őket olcsóért elvigye Angolhonba és az uton el is lássa valami szegényesen. Kilátás poshadt vizre, száritott halra és cibakra!

S. barátunk szénézett, keresgél, utoljára talált egy szép, régiséget, kiásott római Bacchus-szobrot, a mit éppen akkor leltek a pompéji ásók, odaadta érte a társaitól összeadott utiköltséget és hazavitte nekik a szobrot.

— Nézzétek ezt a pompás Bacchust, mit pénzeteken vásáltam!

No, képzelhetni azt a zsinatot, mi erre támadt! Azoknak hajó kellett és kaptak érte egy sáros pogányistent. A gróf csak legyintett rájuk és mondá:

— Ne busuljatok, jó lesz ennek a vége!

Társai nem bíztak benne, de várni csak muszáj volt. Ekkor vetődik közelükbe egy angol mylord. S. gróf nyomban ismeretséget köt vele. Az meglátja nála a Bacchus-szobrot... Beleszeret rögvést és kínál érte ötszörös árt. Így hát jó vége lesz az üzletnek. Igen ám, de S. grófunk kijelenti, hogy a szobor nem eladó. Ettől még jobban megbolondul az anglus és ígéri mázsa számra az ezüstöt érte. S. gróf végre is kijelenti, hogy ő nem szokott nyereszkeskedni, kivált nem a barátain, hanem ha már olyan nagyon tetszik a mylordnak, hát fogadja el ajándékba.

Ott van la! most már aztán se szobor, se hajó.

Dehogynincs hajó!

Az angol mylord úgy meg volt hatva a magyar mágnás nagylelkűségétől, hogy grófunkat és társait mind felszedte a maga yachtjára és azon szállítá el Angliába: utközben poshadt viz, száraz hal és cibak helyett pástétommal és pezsgővel traktálta őket egész a kikötőig. Sőt Angliában is volt rájuk gondja, kit ide, kit amoda elrekommandált... Tehát mégis jó volt azt a Bacchust megvenni!

II. Az a bizonyos valami.

Gróf S. barátunknak volt idehaza egy megátalkodott hitelezője, a kinek kamatokban kétszer is lefizette már a tőkét, de azért csak nem volt tőle nyugta. A kibujdosáskor a többi hazai jók közt ezt az édes hitelezőt is itthon hagyta S. gróf és az aztán meg is siratta őt nagyon és imádkozott érte, hogy valahol meg ne lőjjék és hogy Isten a dolgát nagyra vigye.

A hitelezők imádságát meg szokta hallgatni az ég. S. grófot nem lőtték meg, sőt az olasz kormány sok vitéz tettéért kinevezte őt ezredesnek. — Ki örült ennek jobban, mint a jámbor hitelező? Ő volt a legelső, ki gratulálni sietett a kitüntetett vitéznek, tudatva vele, hogy még mindig nem felejtette el őt és hogy azt a „bizonyos dolgot“ (értsd váltót), melyet a gróf ur nála hagyott, becses ereklye gyanánt őrizi és alig várja, hogy azt neki sérletlen állapotban visszaadhassa, elannyira, hogy nem restelné, lefáradni Turinba is, hogy azt a „bizonyos dolgot“ (értsd pénzt) tőle személyesen átvehesse. Hozzá volt téve, mintegy nyomatékos fenyegetésül, hogy az illető nem restelendő, szükség esetén egyenesen az olasz kormányhoz fog fordulni.

Postafordulásra megjött rá a válasz. A kérdéses uzsorás ezen minőségén kívül az erdélyi provizoriumnál hivatalnok is volt; adóbehajtó. Olivassa tehát a választ: „Hazafiui köszönetem nyilvánítom Önnek azon önfeláldozó buzgalmaért, hogy azt a bizonyos dolgot, a mit 49-ben önnél hagytam, mindekkoraig jól megőrizte és eldugta. Fölöttébb megörültem annak, hogy ön hajlik Olaszországba jönni és ama bizonyos dolgokat személyesen átvenni. Már szóltam Klapkának, Türr Pistát is értesítettem róla. Csak jöjjön minél hamarébb, mindent készen fog találni itten!“ A jámbor adóbehajtó majd a fülit ejtette le ijedtében. Tudta, hogy az Olaszországból jövő leveleket imittamott elsözzák, felbontják és elolvassák a rendőrségen. Jaj! már lóg is. Éppen az időtájt vadászott a

policzáj nagyon azokra, kik Olaszországból fegyverszállítmányt várnak.

Rohant a szerencsétlen nyomban is a rendőrségre, feladta magamagát; hogy ő ugyan akar kapni onnan küntől „bizonyos dolgokat“, de azok nem puskák, nem ágyuk. Alig bírta magát tisztára mosni, mindig is gyanus szemmel nézték onnantól a policzián.

Hanem aztán többé nem is lépett levelezésbe emigráns ezredesekkel, ha még olyan feledhetetlen emlékek kötötték is valamelyikhez.

Az aventini vak nő. (2)

Forró júliusi nap alkonyán — Kr. u. 64. évben — Plantilla gyermekei körében antiumi villája tornácáról a tengerbe hanyatló nap szindus látványosságában gyönyörködött. A fővárostól néhány órányi távolságban fekvő Antium nyaranta kedvenc tartózkodási helyök volt az előkelő rómaiaknak. A part menti magaslaton villa villa mellé sorakozott. Magának Neronak is volt egy félig a tengerbe beépített palotája, melynek romjai ma is kiemelkednek a hullámokból, holott azóta tizenkilenc évszázad siklott el fölöttük.

A tengerre néző nyitott oszlopcsarnoku villa mellett dus kert terült el, lehuzódva egészen addig az országutig, a mely Antiumtól Neptun templomáig vezetett. E helyen ma Nettunó nevű városka őrizi az ősi emléket. A meredek parton túl a tenger következik, mely a mondott napon tükörsimán terült el a végtelen messzeségbe. A gyermekek élénk örömmel szemlélték a nap izzó korongját, a mint lassan alácsuszott a hullámokba.

A kis Plantilla fölvetette az együgyű kérdést, vajjon a nap meg nedvesül-e, ha a tenger vizébe hanyatlik? Idősebbik bátyja erre egy újabb, hasonló kérdést kockáztartott meg:

— A vízben a nap tüze kialszik; hogyan van mégis, hogy másnap reggel ismét fölemelkedik a tengerből és pedig annak ellenkező oldalán?

— Ej, — szólalt meg a harmadik apró emberke, — bizonyára gyors járásu kocsin teszi meg utját

a tenger alatt és azután újból meggyújtják.

Plantilla félfüllel hallgatta végig a naiv gyermeki csevegést, sőt a naplemente elragadó látványát is alig méltatta figyelemre; aggodalmas gondolatai Rómában jártak, honnan tegnap, de még inkább ma igen nyugtalanító hírek érkeztek Antiumba. Tüzevész dühöngött a városban, mely óráról-órára nőtt. Immár egész városrészek elhamvadtak. Antiumban talán egyetlen egy római sem maradt volna vissza a riasztó hírek hallatára, mert hiszen mindnyájának volt mit féltenie a fővárosban, — de Nero szigorú parancsa megakagályozta őket a hazatérésben.

Plantilla időről-időre rabszolgákat küldött Rómába hírekért. Ezek megnyugtatták őt a felől, hogy a tűz még nem hatolt el az aventini dombokig. De a rendkívüli szárazságban nem-e elégséges egy szikra csupán, hogy az eddig vészmentes hely egyszerre lángba boruljon? Az utolsó jelentés, mely egy órával ezelőtt érkezett, a pusztulás rettentő képét rajzolta elébe. A tűz egyszerre különböző pontokon tört ki; oltásról szó sem lehetett s a felszabadult lángok, óriási füstfelhőket küldve az ég felé, feltartóztatlanul hatoltak utcáról utcára előre. A legtiszteltebb templomok és szent helyek romba dőltek, az ókor legnagyobb emlékei, a középületek és magán paloták elpusztultak. S a dühöngő elem még mindig nem nyert kielégítést! Igen alapos volt tehát a rettegés, hogy a város, mely akkoriban másfél millió lakost számlált, néhány nap múlva füstölgő romokon kívül nem hagy egyebet maga után.

Mielőtt Plantilla nyugodni tért volna, ismét Rómába menesztett egy rabszolgát, részletes utasításokkal az ottani cselédség számára, hogy a legértékesebb ingóságokat föltétlenül szállítsák el a várostól félórányi távolságra fekvő birtokára, közel az Ostia felé vivő országúthoz. Azon éjszaka természetesen egy pillanatra sem tudott elszenderülni s a midőn másnap reggel arról értesült, hogy a császár hajnalban Rómába kocsi-

zott, nem tudta magát tovább tartóztatni, hanem ő is kocsiba szállt és szélvész gyorsaságával a fővárosba hajtatott.

Még messze volt uti céljától, de már észre kellett vennie, hogy az országut, valamint az ut mentén elszórt villák, szőlők és szántóföldek csak úgy nyüzsögnek a menekülők-től. Rémitő fejetlenség és zürzavar mutatkozott mindenfelé. A tűz elől megmentett butorok rakásra voltak hányva. Kétségbeesés uralta az embertömeget: ifjat, vént, beteget és egészségeset, össze-vissza. Az áthatlan füstgomolyag elsötétítette a napot, melynek vérvörös korongja át-tört a barna kárpiton.

Aventin még ekkor is elszigetelve emelkedett ki a nagy lángtengerből. Plantilla felsietett a lapos háztetőre, hogy a pusztulás képét áttekintse. Végtelenül borzalmas látvány tárult föl előtte; emitt füstölgő omladékok, a melyekből csupán itt-ott nyult ki egy-egy oszlop töredék; amott égig felcsapó lángnyelvek. Közbe szakadatlan ropogás hangzott s a bedőlt falak robaja, valamint az emberek kétségbeesítő jajveszékése egy perczre sem szünetelt. A hőség pedig, mely a városra ereszkedett, szinte elviselhetetlenné vált.

Plantilla további utasításokat osz-

tott kincseinek megmentésére vonatkozólag. Ebben Rebekka is segélyére volt, kit Antiumból magával hozott Rómába. Ők ketten sajátkezüleg végeztek el sok tennivalót, minthogy a teljesen kimerült rabszolgák már-már alig bírtak lábukon megállni.

A legnagyobb elfoglaltság közepette hirtelen föltűnt Plantilla előtt a kopasz fejű, sas orru, szakállas kis aggastyán, — Pál apostol.

— Nemes urnó! — szólalt meg, — hagyjad el minél előbb ezt a házat. A császár megparancsolta, hogy az Aventini palotákat is lángba kell borítani.

— Hogyan!? — kiáltott föl Plantilla, — Nero parancsára égne a város? És most Aventin?...

— Ne kérdezz többet, folytatta az apostol, — hanem kövesd tanácsomat; másképp nem tudom, megmentheted-e életedet?

A hölgynek még valami kérdezni

valója lett volna, midőn egy holt-halvány cseléd jelent meg előtte azzal a hírrel, hogy a palota hátsó része tüzet fogott.

Mennyi értékes drágaságot kellett volna még biztonságba helyezni, oly kincsekét, melyek a család büszkeségét képezték. S ezek mind a puszt-

titó lángok martalékává legyenek? Legalább ezt a tárgyat, vagy amatt az emléket kellene még megmenteni!

Pál, a mint jött, azonképpen nyomban el is tűnt. Rebekka hasztalan nógatta urnőjét menekülésre.

— Engedd még ezeket a drágaköveket eltenni, — kiáltott fájdalmasan Plantilla. — Oh istenek! meg kell örülnöm!

Jajveszékelve futkosott ide-amoda, majd ezt, majd azt kapva kezébe, hogy a következő pillanatban ismét eldobja. A termékbe immár behatolt a füst s hallatszott a tűz sístergése, a gerendák recsegése. A lélegzésre szolgáló levegő forró volt és még a szemet is égette. Plantilla, kit az ész, úgy látszik, cserben hagyott, mégsem tudott megválni kincseitől.

Ekkor Pál apostol másodszer megjelent.

— Az Ur Jézus nevében megparancsolom neked, távozz!

Ezek a szavak oly különös erővel hangzottak, hogy ez a „távozz“ az asszonynak velejéig hatott.

És távoznia kellett!

Szótlatlan fogódzott meg Rebekka karjába s elhagyta az égő házat. Az előcsarnokban négy rabszolga várokozott egy csukott hordszékkal, a többiek azon iparkodtak, hogy az embertömegben keresztül utat nyissanak.

Nagy nehézségek árán sikerült végre kikeveredniök az áradatból s az Ostia felé vezető utra térniök, mely Plantilla falusi birtokáig nyult.

A szerencsétlen nőt egész éjszaka az örület láza gyötörte. Ugy tűnt föl neki, mintha a lángok kellős közepében állna és segítség után kiáltozna. Majd pedig emberfeletti erővel igyekezett fekvőhelyéről fölemelkedni, hogy gyermekeit az égő házból kimentse. Hiába nyugtatta meg őt Rebekka, hogy a gyermekek biztos helyen vannak Antiumban, azért nem szünt kétségbeesése. Egyre osztogatta rabszolgáinak a parancsot, átkozta a császárt és könyörgő fohászokat küldött az istenekhez.

Halálos kimerültségben csak hajnal felé aludott el végre, miután Rebekka minden eszközt felhasznált arra, hogy idegrohamait csillapítsa.

Midőn aztán fölébredt, égő fájdalmakat érzett szemeiben.

Rebékához fordult:

— Miért zártad el az ablakokat? Miért rekesztet ki a napfényt szobámból?

A rabszolganő elcsodálkozva tekintett urnőjére. Az ablakok tárva voltak s a nap özönével küldte be rajtok sugarait.

Rebeka most közelebbről nézett a nemes hölgyre s e pillanatban mélységesen megdöbrent. A tegnapi pokoli hőség okozta-e, vagy pedig a rettenetes izgalom, elég az hozzá, Plantilla *megvakult!*

(Folytatása következik.)

UJDONSÁGOK.

Királyunk az ischli fürdőn egészen jól érzi magát; mult héten a tronörökös volt vendége egy napra, ki katonai szakdolgozról tette meg szokásos jelentését. Ezek a jelentések most szoros összefüggésben vannak a magyar katonai követelésekkel, mikről a kormányok és a katonai főhatóságok élénk írásbeli tárgyalást folytatnak szünetlenül. — Szerda este színházban volt a király, mikor egyszerre felmondták a szolgálatot az összes villamos lámpák. Korom sötét lett és ijedség fogta el a nézőket. De királyunk nyugodtan ült a helyén, és mikor jó tíz percz mulva végre gyertyákat hoztak a páholyába, kívánta, hogy világítsanak a hogy birnak, de csak folytassák az előadást. És végig nézte a darabot.

A horvát bán dolgai. Rauch Pál báró köruttra megy a horvát tartományban, de ugyancsak kelletlen fogadtatásban részesül utjában. A károlyvárosi tanács inkább lemondott hétfő este, semhogy kedden a bán elé kelljen vonulnia. Pedig jót tenni járt ott a bán. Eltörölte a hidjuk vámját. Ünnepien ment ez végbe és elsőnek egy öreg paraszt ment át ingyen a hidon, ki a bán elé lépve így szólt: »Isten áldja meg azokat az urakat, kik törődnek a szegény néppel, hogy ne pazarolja hiába a pénzét és az idejét!« A lakosság hűvösen

viselkedett, az ifjuság azonban a bán szállása előtt zajongott és tombolt, végre is csendőrök jöttek, kik a tömeget szétszórták.

Püspökökről. Az ősz szatmári püspök, Boromisza Tibor, szívós szervezete megküzdött a súlyos betegséggel, mely tüdejét megtámadta. Már annyira javult az állapotja, hogy pár nap mulva fel is kel az ágyból. — Párty Sándor püspök ellen állandóan hajszát folytatnak a tót nemzetiségiek. Most, hogy bérma-körutját teszi meg Liptóban, újságok és plakátok révén izgatják ellene a népet. Nincs az az aljas és néprontó vád, mit rá ne zudítanak. Beniczky Ödön képviselő meginterpellálta e miatt az igazságügyminisztert is, ki azután kijelentette, hogy a bűnös tót lapok szerkesztői ellen (Blahó Pál és Szkicsák Ferencz országgyűlési képviselők!) sürgősen megindítja a büntető bírói eljárást.

Hazatérők. Mult héten két hajón ismét 376 magyar jött vissza Amerikából; csütörtökön pedig Newyorkból elindult egy Kunárd-gőzös, melynek fedélzetén 284 magyar vitorlázik vissza az ő hazába.

A tudomány halottja. E hét elején sirba szállott Than Károly, híres vegyész, egyetemi tanár és a Magyar Tudományos Akadémiának alelnöke. Hetvennégy éves korig és majdnem teljes ötven esztendőn át tanította az ifjuságot. Szabadságharcunknak ő volt a legfiatalabb honvédje; mint vartüzér küzdött Temesvárnál.

Marják a hü magyart. A sokszor emlegetett bécsi császári diszmenetre persze kivezényelték a hadapródokat is. Ezek közt volt husz-harmincz derék magyar gyerek, ki meg merete mondani, hogy ő nem vesz részt a jubileumi ünnepeken, mert ők csak a magyar királyt kötelesek ünnepelni, az hatvanhét óta hordja szent István koronáját. Ezek ellen nyomban szigoru vizsgálatot indított a hadügyminiszter és azóta kaszárnyáristombban vannak. Megjegyzendő, hogy nem mint katonákat küldték őket a menethez, hanem mint köteles nézőket és még belépti díjat is kellett volna fizetniök. Elvárjuk a kormánytól, hogy e fiuk érdekében, kik magyar honpolgárok, magyar szülők gyermekei, óvást fog emelni a hadügyi miniszteriumban.

Petőfi családja. A budapesti kerepesi temetőben nyugszik a nagy költőnek atyja, Petrovics István, anyja, felesége, Szendrey Ju-

lia, és fia, Petőfi Zoltán. Szétszór-
tan, egymástól messzi. A főváros
most diszszirhelyet ajánlott fel szá-
mukra, hol közös koporsóban kap-
nának helyett a rég porladó szü-
lők és másokban anya és fiu. A
Petőfi-Társaság pedig vállalta, hogy
emléket allittat az új sirok fölé.

Jótekonyság. Andrényi Károly
aradi nagykereskedő 200.000 ko-
ronát adott át az ottani főispánnak,
hogy Aradon kórházat építsenek
beteg gyermekek számára.

Drágul a trafik. Boszniában
annyira elsatnyult a dohánytermés,
hogy az idej szüret csak kárt hoz.
A közös pénzügyminiszter már is
felemelte a boszniai dohány árát,
kivált a cigarettát kétszeresére.
Mint hogy boszniai dohányt a ma-
gyarországi dohánygyárak is dol-
goznak fel, várható, hogy nálunk is
felszökik a trafik ára. Azt mondják,
hogy csak ideiglen. No, ismerjük
ezt. Még eddig mindig csak drágult,
ha ok volt rá, a dohány; de hogy
valamikor leszállt volna, arra ki
emlékszik?

Uj kénes fürdők. Kézdivásár-
hely szomszédságában, Lemény köz-
ségben uj kénes forrásokat találtak,
mik mellé fürdőt és gyógyházat is
építettek. Ölenkint koronáért kaphat-
telket, ki a fürdő mellett villát, szál-
lót akar építeni. — Eger kellős kö-
zépében olyan dus jód kénes tar-
talmu forrás fakadt fel a mult héten,
melyhez hasonló Európában sehöl
sem található. Most azon fírad a
város, hogy a forrást gyógyczellokra
értékesítse. A hogy ez sikerül, Eger
lehet a világ legnagyobb jódos gyógy-
fürdője.

Hamis százkoronások. So-
mogy táján óvatosság ajánlatos, mert
Trieszt felöl hamis százkoronásokat
csempésznek be, melyek kitünően
sikerültek. Parányi halványság az
egész különbség a jótól. A trieszti
postahivatal maga is elfogadott be-
lölük tizenhét darabot, nem egy em-
bertől, hanem többtől. A hamisító-
kat nyomozzák, de eddig sikertelenül.

Dinamit a sineken. Seregély-
háza dunántuli község vasuti álló-
másán két hét alatt háromszor letek
dynamitot a sineken. Vasárnap Varga
István hegyfalvi napszámos emelte
föl a dobozt dina mit fölrobbant és a
többől tépte le a karját.

A szigorú ezredes. A 77-ik
gyalogezred tábori gyakorlatán két
éles töltést szántak a szigorú ezre-
desnek. Egyik célzt tévesztett, a
másik átfurta egy őrnagy karját. A
13-ik és 14-ik századból valók a

lövészek, ezeket fogságba tették. Egy
altisztnél találtak még négy éles töl-
tést, de tagadja, hogy egyet kilőtt
volna. Zerboni ezredes táviratilag
kért és kapott szabadságot, hogy
életét megóvhassa.

**Gyermekek ne dohányozza-
nak.** Szatmármegye törvényhatósága
kimondotta a közgyűlésen, hogy 15
éven aluli gyermekek dohányt, czi-
garettát eladni nem szabad. Az
egészségi szemponton kívül főleg az
vezette a közgyűlést, hogy a nyáron
gyakori tüzesetek többnyire gyerme-
kek vigyázatlanságából származnak,
kik tüzzel járnak a gabona körül. A
vármegye még elhatározta, hogy fel-
iratot intéz ily értelemben a képvi-
selőházhoz is, de elébb aláírattja azt
a többi megyével.

Mihálka meghalt. A petrovai
rablógyilkosságban Husz Ábrahám-
mal együtt halálos ítéletet kapott
Mihálka István is, kinek azután a
király kegyelmet adott. Nem soká
élte tul a kegyelmet; tüdővész kerit-
tette hatalmába az egykori csendőr-
ormestert és sirba is vitte mult hé-
ten. Hozzá tartozói közül senki sem
jött temetésére. A szamosújvári rab-
temetőben csak az 1277-es szám
jelzi a nyughelyét.

Tifusz Mármarosban. Mármá-
ros-Szigeten, a kik a vármegye ház
kutjából ittak, mind megbetegedtek,
halálosan pusztít köztük a kiütéses
tifusz. A hatóság iparkodik gátat
vetni a járványnak, hogy a városban
el ne terjedjen, mert kivált a piszkos
zsidófertályba ha egyszer beveszi
magát a ragály, onnan addig ki nem
vonul, mig élő embert talál.

Mérnökök sorsa. Fülöp Dezső
mérnök, ki Tarjánban a partszakad-
ás ellen való védő munkákat ve-
zette, kedden fürdeni ment a Ti-
szába, de a sebes ár elsodorta.
Holttestét se lelték meg a halá-
szok, bár azonnal csákányoztak
érte. — Handlován, a nyitrai bányá-
telepen. Remenyik Károly főmér-
nököt orozva agyonlötöte egy régi
bányamester, mert leányát elcsábi-
totta a mérnök és azután nyilváno-
san is megcsufolta.

Óbecse kára. A bács megyei
alispán vezetése alatt vizsgálóbi-
zottság szállott ki Óbecsére, mely
súlyos hivatali mulasztásokat deri-
tett föl az előjáróság rovására. A
község kára megközelítőleg három-
százezer korona.

A puszkaporos toronynál.
Szatmár város határában a puska-
poros toronynál őrt állott egy Er-
dős János nevű közkatona, mikor

hirtelen kitört rajta az őrülség. A
felváltó őrségre lövöldözött, két ka-
tonát meg is sebezett, mig végre
elfoghatták. Napszurás vette el az
esztét.

Siketnéma gyermekek. A föld-
mivelési miniszter ezer koronát
adott a soproni siketnéma iskolá-
nak, hogy a környékbeli gazdák
nyomorék gyermekeit ingyenes ok-
tatásban részesítsék.

**Nagy vasuti szerencsétlen-
ség.** Hibás váltóállítás követke-
zében a Debreczenből Budapestre
menő személyvonat hétfőn este
beleszaladt egy éppen induló te-
hervonatba a hajduszoboszlói pá-
lyaúdváron. Mindkét vonat loko-
moivja összeroncsolódott, a kocsik
egymásra torlódtak és maguk alá
temették az utasokat. Két halottja
volt rögtön a szerencsétlenségnek.
Szegedi Ferenczet, a tehervonat
fékezőjét ketté hasította a mozdony,
fél testét a sineken, másik felét a
mozdony tetején lelték fel. Meg-
halt egy elsőosztályu utas is. Bakos
Ödön dr. nagylaki ügyvéd, Csa-
nádmegye árvaszéki elnöke. A ti-
zenöt kocsis romja alól csak tíz órai
megfeszített munka árán lehetett
kivonszolni a súlyos sebesülteket.
Faragó Sándor főkalauz Nagy Dá-
niel segédvonatvezető, Egei József
mozdonyvezető és Ferenczi György
fűtő aligha maradnak életben. Az
utasok közül Lavotta Emilné, Cza-
bán László, ennek neje és leánya,
Kovács Antal és ennek leánya,
Péntek Gábor, Meisler Samu és
Meisler Károly debreczeni lakosok
sebesültek meg súlyosan, de ki-
sebb sérülést szenvedett minden
vasuti alkalmazott és valamennyi
utas. A debreczeni orvosok és
gyógyszerészek rögtön különvona-
ton mentek ki Szoboszlóra, hogy a
sérülteket ápolásba vegyék. Jobba-
dán a debreczeni kórházba vitték
őket, hol néhányat azonnal ampu-
tálni és operálni kellett. — Bakos
ügyvéd a szerencsétlenség pilla-
natában éppen az ajtóban állott és
egy nővel beszélgetett, a becsa-
pódó ajtó a szó szoros értelmében
lefejezte őt. Családja most 260.000
korona kártérítést követel a vasu-
tól. Az állomási felügyelőt és a
váltóórt, kiket a felelőség terhel,
fogságba vetették. A vizsgálat ki-
derítette, hogy a váltót állító villa-
mos készülék régóta hibásan mű-
ködött.

A gázgyári sztrájk. A munká-
sok elvesztették itt a csatát. Hiába
biztatták őket vezéreik, hiába járt
közben érdekükben a főkapitány és

a belügyi államtitkár; a főváros közgyűlése szinte örömmel helyeselte, hogy a légszeszgyárak igazgatósága végre komolyan hozzálátott a munkások tulkapásainak és engedetlenségének korrigálásához. A rendet katonák és rendőrök jól biztosították, benn pedig utászok és részben új munkások tartották fenn az üzemet. Így nem maradt sötétben a város és nem kellett megállítani az ipartelepeket, hol gázmotorral dolgoznak. Végül ismét munkára jelentkeztek a munkások, kik közül mindazokat újra alkalmazta a légszeszgyár, kik ellen kifogást nem kellett emelni hanyagság vagy izgágaság miatt. Az összes munkásoknak nyújtott béremelés 700.000 koronát tesz ki évente, ezt a gyár most se vonta vissza, daczára, hogy a félrevezetett munkások ily nagy béremelésre adták feleletül a sztrájkot.

Pályázati hirdetés. A vakok budapesti orsz. kir. nevelő és tanintézetének igazgatósága a néhai Mendl István és neje Wagner Anna-féle alapítványi helyre pályázatot hirdet, Felvételért folyamodhatik minden 8—10 éves koru vak gyermek, aki a vakságon kívül más testi vagy szellemi fogyatkozásban nem szenved. Pályázati kérvények a vallás- és közoktatásügyi minisztériumra czimezve f. évi július hó 15-éig küldendők be az intézet igazgatóságához. A kérvényekhez az igazgatóságtól díjmentesen beszerezhető űrlapok használhatók.

Lourdes csodatétele. Párisban a napokban Amette érsek pásztorlevelet bocsájtott ki, amelyben a hitetlenekkel szemben tényekkel óhajtja bebizonyítani azt, hogy hány beteg nyert testi gyógyulást a lourdesi Szűz Mária közbenjárása folytán. Ezen esetek megvizsgálására kánoni bizottságot küldöttek ki, amely megállapította, miszerint **Trouvé Klementin, Authierné, Wuiplierné, Brachmann Eszter és Franquisné** asszony súlyos szervi betegségeükből (többnyire elfajult tuberkulózis) Isten akaratából, a **Szent Szűz** közbenjárására gyógyultak ki, tehát meggyógyulásaik csodatételnek tekintendők.

Ezen csodatétevő helyre, ahol ezelőtt 50 évvel a áldogságos **Szűz Mária** megjelent, **Hock János** országgyűlési képviselő, kőbányai plébános lelkivezetése mellett zarándoklat rendeztetik folyó év szeptember hó 4-ére a boldogságos **Szűz** születése napjára. A zarándoklat iránt, amelynek — rendező bizottsága alig pár hete megalakult, oly nagy az érdeklődés, hogy a rendező bizottság már most lefoglalhatta az egész utvonatra a különvonatokat.

Jelentkezéseket elfogad és részletes felvilágosítással szívesen szolgál a **»Szeptemberi Lourdesi Zarándoklat Rendező Bizottsága«** (Budapest, IV., Galamb-utca 4. l. em.).

Krisztus és a démonok.

A démonok Isten jogara alatt álló lelkek.

Mikor a démon megkísértette a pusztában böjtölő Megváltót, isteni tiszteletet kívánt tőle, amennyiben mondá: „Mindezeket neked adom, ha leborulva imádsz engem!” Fennhéjzását Krisztus ilykép utasítja vissza, midőn a teremtett dolgok sorába inti le (hivatkozván az Irásra): „Imádd a te Uradat Istenedet és csak egyedül neki szolgálj!” Krisztus így felújítja a szabályt, mely minden teremtménynek szól és azért emberi alakban sem hódol ő a démonnak. Bárha abban az időben a démon sok részről kapott imádást és millió ember borult le tisztelésére, Krisztus tudja, hogy csak teremtmény a démon, tehát Isten keze alá tartozik és annak szolgál, nem imádni való!

A démonnak ezen alárendeltségét és Isten akaratától való függését kimerítően szemlélteti Jób könyvében az első és második fejezet, hol Sátán az Isten engedélyét kéri Jób megkísértésére, hogy borzasztó csapásokkal sújthasson le rá próba végett, hogy elrabolja javait, gyermekeit és egészségét. Jób az ő szenvedésében képe a Krisztus előtti emberiségnek, előképe Jézusnak és minden szenvedő igaznak. Isten beleegyezése kell hozzá, hogy Sátán — noha ő a világ fejedelme — az igaz embert, akár Jób, akár a Messiást, megpróbál, imádni nem való!

Mint alárendelt szellem viselkedik a démon, mikor Üdvöztünk a gerazénok földjére lépett. (Márk 5, 1—17; Lukács 8, 26—39; Máté 8, 28—34). Saját akaratukból nem szállhatnak a gonosz lelkek a sertésekbe, hanem Jézustól, mint feljebbvalóiktól kérnek és kapnak engedélyt, hogy az emberekből ki és a csülkösökbe be szállhassanak és élnek is a kapott engedelemmel.

A démon viszonya Istenhez ez: Alája van rendelve és parancsainak szót fogadni köteles. Azért írta szent Pál apostol is a korintusokhoz intézett második levelében (12, 7.): „Nehogy a vett fenséges kinyilatkoztatások miatt magamat felfujjam, tús-

két kaptam a husomba, a Sátán egyik angyalát, hogy öklözzön engem!” A testi fájdalom, mely úgy kinozta mint a tüskeszúrás, azért jutott ki Pálnak, mert Isten akarta, és pedig azért, hogy ereje tökéletesedjék a gyarlóságban és Pálban lakóhelyet nyerjen a Krisztus szelleme! A testi fájdalom, melyről megmondja az apostol, hogy állandó és szünettelen, de nem mondja meg, hogy voltaképpen miben is áll az, a Sátán míve volt; Isten parancsára mivelte; szolgált; szolgálata Isten dicsőítésére váltott, mert Pál lelkének sokat használt a teste kinja.

Szent Lukács, ki Pálnak kísérője volt, megírta az Apostolok Cselekedeteiben (12, 19—23.) Agrippa királynak végét. Mikor ez a király küldöttségeket fogadott és az emberek mértéktelen tulzott hódolatát magától el nem háritotta, az Urnak egyik angyala megütötte és férgék marták holtra a testét. Heródes, ki idősb szent Jakobot lefejeztette és szent Pétert börtönözte, olyan tiszteletet fogadott el az emberektől, mintha isten lett volna; e közben lepte meg a legborzasztóbb kórság és (miként Flávius József krónikába írta) öt nap alatt belehalt. Lukács pedig, ki polgári foglalkozása szerint orvos volt, már azt is írja, hogy férgék marták és mert be volt avatva az Ur titkaiba, azt is tudhatta, hogy Isten boszulta meg az orzott imáadásért és parancsolt angyalának, hogy nyomban sújtsa le a bálványkódókra. Tehát úgy látjuk az angyalt, hogy Istennek alá van rendelve és tőle vett parancsot teljesít.

Pálnál is, Heródesnél is az Ur avatkozott bele és eszközül használt egyet-egyet a neki alárendelt lelkek közül, kik szolgálatjára kötelesek; az egyiknél, hogy megjavítsa, a másikkal, hogy megbüntesse.

Az angyalok és démonok tehát mint önálló lelkek állanak Isten alatt — nem mellette! hanem tőle függésben, alatta! Azért mondja a nagy szent Gergely, hogy a Sátán hatalmas sem igazságtalan, mert ez is a mi Istenünktől származik. Mikor akvinói szent Tamástól azt kérdezték, vajjon

legyüri-e valaha a démon az emberiséget, azt felelte, hogy Sátán ugyan engedelmet kap néha az ember zaklatására, gyöttrésére, kínzására, de soha se kap teljes hatalmat az ember fölött. Még a kísértés és kínzás mértékét, sorrendjét, idejét, módját is előírta neki az Ur. Isten nem akarja ezt, nem is végezi, de, ha akaratával különben egybehangzik, akkor megtüri. A démonnak minden eljárása, minden próbálkozása Isten hatalma alatt áll. Erről Lecanu így tanít:

„Isten terve szerint Sátán az a tűz, mely megpróbálja a szándékot; ez a tűz ront és ujít, hevit és csillapít, ösztökél és lankaszt, hogy így haladjon a világ a tökéletesedés útján előre. Borzasztó elem ez, mely mindenbe csak a romlást és bomlást viszi, de az Ur keze örökös rajtunk és korlátot állít neki, sőt hasznára is fordítja azt, mit a démon rossz szándékkal indít. E szempontból nevezí az evangéliom a démont a világ fejedelmének. De minden ellenséges indulata és lázadó kedve daczára is csak szolgálja marad a Mindenhatónak, mert e viszonyból magát ki vonni képtelen!”

Hogy a démon Isten jogara alatt áll, azt a Catekismus Romanus így fejezi ki: „Sátán minden hatalmát Isten intése és engedélye irányítja.”

Mínthogy a démonok a világmindenségben szolgálai szerepet töltenek be, helyesen oktat szent Pál (Ephéz. 6, 12.): „Küzdenünk kell a főurak és hatalmak ellen, kik a világot a sötétségben lenyüggözik, küzdenünk kell a gonoszság és a levegőszellemei ellen!” A démonnak ellenséges indulatából és sok-sok incselkedéséből manikeusok és priscillianusok (miképp a pogány Zoroaster is) azt következtették, hogy a démon Isten „mellett” áll és teljesen szabad kézzel dolgozik. E tévtan ellen már a bragai zsinat 560-ban állást foglalt. Azóta is mindig azt tanítja az egyház, mit a római kátéból fentebb idéztünk. Mégis, az emberiség felült a tévtannak sok tekintetben; például a felvilágosultság csúcspontján, a tizenkilencedik században kapott lábra a — spiritizmus!

Mert a démonok a világrendben Isten jogara alatt állanak, azért ad-

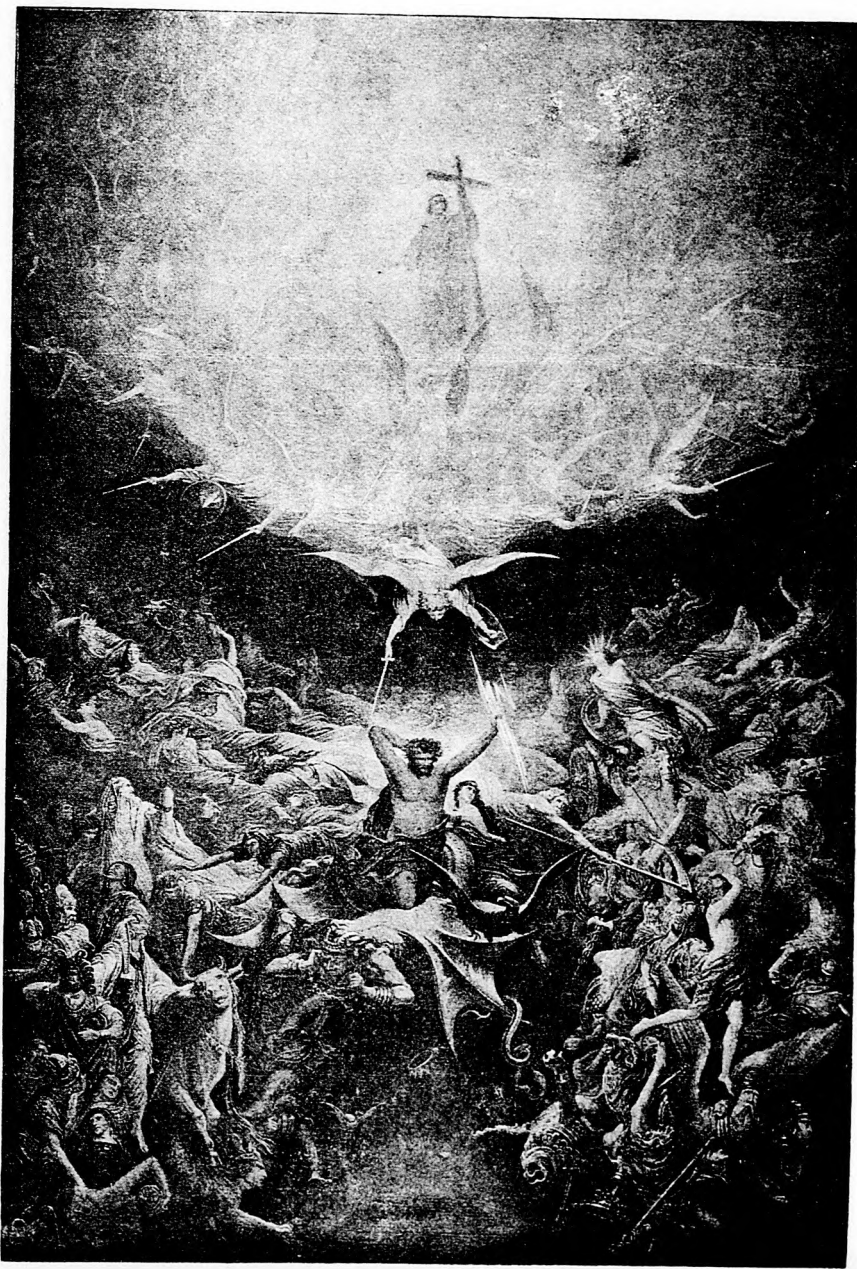
hatta át szent Pál apostol a vérferőzöt Korintusban a Sátánnak, hogy az rontsa meg testét és így szabaduljon meg lelke Jézus diadalára; szent Pál ezt a bűnöst nyilvánosan és névszerint kizárta a gyülekezetből, megvonta tőle a hit jótéteményeit, hogy így ijedelemre, abból bánatra indítsa és neki módot adjon bűn és büntetés alól feloldást szerezni. Isten azonban nem bocsájtotta ki jogara alól a bűnöst, valamint jogara alatt tartja a bukott szellemet is.

Mint az isteni igazságszolgáltatás szolgáló közege jelenik meg a démon Habakuk próféta irásában is

(3. 5.), mikor t. i. leírja, hogy Jehova diadalmenetben vonul be az igazak földjére, akkor a halál és démon mint szolgák lépkednek előtte.

Istennek uraságát a démon fölött fejezi ki szent Pál apostol e szavakkal is (Kol. 1, 13.): „Isten szabadított ki minket a sötétség birodalmából:” És mert meg van győződve, hogy Isten igában tartja a démonokat, azért fejezi ki a kívánságot (Rom. 16, 20.): „A békesség Istene tapodja el lábatok alatt Sátánt!”

Mit Krisztus a démonokról tudott és tanított, azt hirdetik az ő hivei: A démonok Isten jogara alatt álló lelkek!

NÉPEK, NEMZETEK.

Ausztria új miniszteriumot állított fel a közmunkák részére. Szerdán kezdte meg munkáját az új főhivatal, egyelőre csak osztályfők vezetése alatt; a miniszter személyét még nem hozta javaslatba Beck báró a királynak. — A pesti gázgyár dolgában interpellációt hallgatott kedden a bécsi birodalmi gyűlés. A híres Adler tette szavá. Kikelt az ellen, hogy katonák mentek rendet tartani és dolgozni a gyárba. Szerinte a közös katonaság nem való ilyen szerepre. Lám, az osztrák szög csak kibujik a zsákból. Persze, ha kára volna a magyar iparnak és azt a katonaság akadályozza meg, akkor ilyesmi az osztrák szemnek nem kedves látvány.

Szerbia válsága. A nemrég kinevezett új kormány nem képes magának pártot toborozni, mert az új választások is mind Pasics híveit ültették mandátomba, Pasicsnak pedig most is van akkora befolyása, hogy dorongolhatja az országot, merről neki tetszik. A kormány le is mondott és csak ideiglenesen viszi tovább az ország ügyeit. Közben egymást érik a botrányok. A legtekintélyesebb Balkán-bank nagy csalást követett el a katonaság számára szállítandó buza körül. A leszállított zsákok buza helyett homokot tartalmaztak. A család körül sok főtiszt és államhivatalnok ludas, sőt magát a régi kormányt is méltán éri vád. Hasonló visszaélés történt a katonaság ruházata körül. Tíz milliós költséggel ugyanis új egyenruhát kaptak a szerb katonák, az eddigi oroszos divat szerint francia mintára. Az átvétel után derült ki, hogy fele annyi értékű posztóból készült a ruha, mint a mennyit a szerződés kikötött. Igazi balkán-gazdálkodás folyik Szerbiában és nem csoda, hogy a komolyabb és higgadtabb elem immár unja a tehetetlen Péter királyt, helyette más

áhit a trónra, bárha György trónörökös sem vivott ki eddig magának bizalmat a nép keblében.

Egy község férfi nélkül. Az orosz-lengyel Lazi község lakossága nagyon rákapott a kincstári erdők fakészletére. Minthogy a falopást a szigorú büntetések se apasztották a lopások számát, mult héten csendőrség ment a községbe és összefogdosta annak minden férfi lakóját, úgy hogy most csak nő és gyerek van a faluban. A varsói törvényház börtöne szűk volt ennyi fogolynak, tehát a szabadban, kerítés mögött őrzik őket, míg a bírói vizsgálat befejeződik.

Egy szó egy dollár. Rosewelt Tivadár, az Egyesült Államok elnöke, őszkor lelép a diszes polczról és akkor Afrikába megy oroszlánt vadászni. Az élelmes könyvkiadók már most elszerződnek, hogy ki nyomassa majd azt a könyvet, melyet Rosewelt írni fog afrikai élményeiről. Egyik nagyobb árt kínál érte, mint a másik. Eddig az az ajánlat a legjobb, mely minden szóért egy dollárt ígér az elnöknek. A hány szó lesz a könyvében, annyi dollárt fizet majd neki írói díjat a könyvkiadó vállalat.

Külgyminiszterek. Szeptember hónapban Izolszky orosz külgyminiszter Károlyfűrdőben találkozni fog Aehrenthal osztrák-magyar közös külgyminiszterrel, hol a Balkánra vonatkozó egyesült reformmunka dolgában előkészítik azt az új megállapodást, melyet aztán királyunk és a császár elfogadhasson tíz esztendőre.

Az orosz haderő. Az orosz дума megszavazta az új pánczéloshajók építésére kért 382 millió rubelt. Mikor az új hadihajók elkészülnek, az orosz haderő legnagyobb lesz Európában. Sokan az angol király közbenjárását látják abban, hogy Oroszország erejét meghaladó módon növeli tengeri hadseregét. Mások pedig a köteles óvatosság művét tekintik benne, mert Kína és Japán is sok száz milliós költséggel szaporítják a tengeri haderőt. Ugy látszik a legfelsőbb körök komolyan veszik azt a sokat emlegetett sárga veszedelmet, mely abban rejlik, hogy a

kinaiak és japánok nem tágitanak a jelszótól: Azsia legyen az ázsiai népeké, Európa találjon már egyszer gátat a hódításban.

Perzsia forradalma. Az ország bensejében mind nagyobbra lövel a forradalom lángja. Az orosz tisztek által kiképzett perzsa lovas katonaság híven kitart a sah mellett és segíti őt a nép leverésében. Egyik várost a másik után gyújtják föl és ezrivel hányják kardélre a polgárságot. Kivált a sah családját tizedelték már meg és még sokan vannak halálra kipécézve. Csak annak az élete biztos a zavarban, ki ideje korán az angol nagykövetség palotájába tud menekülni. Innen aztán elhajózhat Europa felé, de örökös számkivetésbe, mert a sah megesküdtött, hogy mindenkit a vérszomjas és feltűzött lovasok szabad prédájára bocsát, a ki a válság napjaiban nem állott oldalán. A sah elmozdítására irányított politikai mozgalom nem vezethet eredményre, mert a katonaság nem kívánja a trónváltást. A bonyolult helyzet miatt minden kereskedelem és ipar szünetel az országban. Az európaiak mind elmenekültek.

Gusztus dolga. Megirtuk már, hogy az északamerikai Egyesült Államok őszre új elnököt választanak. A nemzetközi szociálisták már kiáltották jelöltjüket, valami Breston Márton nevű ember személyében, ki pedig gyilkosság miatt huszonöt évi fegyházbüntetést kapott és ebből alig néhány évet töltött ki eddig. Ha nem komoly távirati iroda küldené e hirt, nem adhatna hitelt az ember ilyen szónak. De Amerikában ilyen és másféle okvetetlenkedést nem egyet követtek el már a szociálisták.

Az izlám vasutja. A mohamedán vallás köteleességévé teszi minden töröknek, hogy évente Mekkába elzarándokoljon. Az élet azonban már az izlám körében is nagyon megváltozott, nem igen vállalkozik valaki minden évben a sok heti gyalogos járásra pusztá hithűségéből. Most vasutat építenek a törökök szent városába, melyet szeptemberben nyit meg nagy ünnepek mellett a szultán.

Ki akar kölcsönt? Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni forduljon a Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézetéhez Budapest V., Géza-utca 2. (saját ház.) Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főczélja azonban, hogy a közép és kisbirtokoson segítsen. Ezért kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad. A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhen. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsönkörrüli teendőt ellát. Kölcsönöket a földbirtok fele értékéig 20, 30, 40 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben, bármikor minden díj nélkül visszafizetheti. Az intézet jelenleg 4%-os és 4 1/8%-os záloglevél-kölcsönöket ad s a 4 1/2%-os kölcsönök egyik módzata minden levonás nélkül készpénzben fizettetnek ki. Akinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

A szőlő állása.

A Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetségéhez újabban a következő jelentések érkeztek:

Pécs. Eddig a szőlőtőkék fejlődése minden tekintetben kielégítő, mert szőlőfürtök bőven mutatkoznak és virágzásuk zavartalanul folyik. Az idén a szőlőfürtök a tőkén magasan mutatkoznak és minthogy a virágzás a rendesnél 14 nappal előbbre van, bő termésre mindenestre van remény és ha az időjárás továbbra is kedvező marad, kitünő minőség várható. A kötözés és az első permetezés be van fejezve, ellenben a kapálás a nagy szárazság következtében, különösen kötött talajokban addig kell, hogy szüneteljen, míg jó eső a talaj művelését lehetővé teszi. Gombabetegség eddig nem lépett föl. Nagyon rosszul állnak az ültetvények. A borüzlet teljesen szünetel.

Moór. A szőlő kedvező viszonyok között virágzott el. A szüreti kilátások ez ideig igen jók, de azért nagy szükség volna langyos esőre. A permetezés nagyban folyik. A munkabérek meglehetősen nagyok. Borkészlet nagy mennyiségben áll készletben.

Vác. A szőlő az összes hegyeken kitünően fejlődik, a virágzás igen kedvező lefolyású volt. Eddig semmiféle betegség nem észlelhető, kivéve egyes helyeket a hol moly lép föl, melyet azonban csakhamar lekénporoznak. Peronoszpóra egyáltalán nincs. A munkáshiány mellett is a munkálatokat idejében végzik el.

Pusztaszentágota. A május kezdetén a szőlő fejlődésének; a virágzás a legszebb időben folyt le. A fűrthozam dus és ha a szőlőt valami csapás neméri, bő szüretre van remény. A kötözést és a háromszori kapálást befejezték. A szőlő minden betegségtől mentes.

Izsák. A szőlő termése kitünően szép. Ha így fejlődik tovább is és csapás nem éri, remek termés várható.

Ráczeke. A tél folyamán betakart szemnek körülbelül 50 százaléka elromlott, a jó időben mégis annyira helyre jött a szőlő, hogy jó szüretre

van remény. Ha nem is mondható a fürtök száma soknak, az erős hajtások nagy fürtöket mutatnak és remekül fejlődtek. Semmiféle betegségnek eddig nyoma sincs.

A róka.

Nemcsak a hasznos szárnyast magát, annak tojásait is pusztítja erősen a vörös koma, mely fészek híján az ólba is betolakszik. Utóbbi időben a gazdák úgy védekeznek ellene, hogy mérgezett tojásokat rejtnek el a csalitban és a róka elvész azoktól. Könnyű az eljárás, a tojást megfürjék, beöntik a mérget, azután ismét beragasztják a héjra. A róka feltalálja, felfalja és fel is fordul attól. A róka azonban szapora állat, fel se tűnik az állományában, ha tíz-husz eldöglik naponta. A nyugati kultúr államok erősen irtják, például Franciaországban már alig akadnak egy-egy példányra. A tulokos német ellenben gátolja pusztítását bizonyos fokon túl, mert mit kezdenek el a nagy urak, grófok és hercegek, ha piros frakkban és száz agárral már rókára se vadászhatnak majd!?

KEDVDERITŐ.

Furcsa hálálkodás. »Hol tanulta kend, Pista bácsi, a kosárkötést?« — »Vácson, a fegyházban, hál' az égnek!«

Kivétel. Uj nevelőt fogad fel a földbirtokos: »Legyen jó a gyermekeimhez, szeresse őket nagyon, kivéve a 18 éves lányomat.«

Pontos idő. »A főnök urat mikor találom?« — »Kérem nem egyformán jön be a hivatalba, de ma még később fog jönni.«

»A Szép kilátáshoz.« »Tavaly itt ötszörös visszhang volt.« — »Kérem, azt csak jövő hónapra szerződöttük«, feleli a tátrai vendéglős.

Nem szivesen — szivesen. »Beletörődik az ember minden sorsba. Reggel mindig huzódozom a munkától, de délben mindig örömmest hagyom abba!«

KÖZGAZDASÁG.

Állattenyésztésünk. A szarvasmarha tenyésztésének nyugati irányba való terelése nagy veszedelmét jelenti a magyar mezőgazdaságnak, mert miatta folyton apad a magyar fajta, pedig ez a legjobb igavonó. A gazdák körében már régen óhajtják, hogy az igás marha pótlására hidegvérű lovat tenyészessenek általánosan, mely szintén inkább való nehéz teher huzására. A soproni gazdák most országos mozgalmat indítanak, hogy az államtól a hidegvérű ló tenyésztésére engedélyt kapjanak.

Kenderáztató központok. Arad, Temes, Szabolcs, Zemplén és Bihar vármegyék mesterséges kenderáztató központokat kívánnak létesíteni, oly vidékeken, hol a kendertermelés a viszonyok folytán megokolt. Arad 13, Bihar 21, Szabolcs 9, Temes 11 és Zemplén 14 ilyen áztatót létesítene.

Szabászati tanfolyam. Nagyszébenben az államilag segélyezett cipészipari szakiskola föl van szerelve nyolcz más-más rendszerű varrógéppel. Hogy a kisiparosok magukat a szabászatra is kiképezhessék, augusztus 3-án tanfolyam nyílik meg az iskolában a cipészek és csizmadiák számára. Előadás lesz magyarul és németül minden nap és augusztus 15-én lesz záróvizsga. A tanfolyam ingyenes. Jelentkezni lehet jövő hó elsejéig e czímen: Schusztér Márton főgymnáziumi tanár Nagyszébenben.

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

császári és királyi udvari
HANGSZERGYÁROS

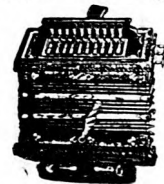
a m. k. honvédség, a közöshadsereg, m. k. zeneakadémia, színházak, művészek stb. szállítója

Raktár: II. Lánchíd-u. 4. BUDAPEST Gyár: II., Öntőház-u 2.

LEGNAGYOBB GYÁR ES RAKTÁR. Ajánlja saját gyárában készült elismert legkiválóbb minőségű vonós-, fuvó- és ütőhangszereit. Teljes zenekarok felszerelése előnyös feltételek mellett, a legjutányosabb árban szállítatik. — HARMONIKÁK legjobb erős, elpusztíthatatlan és különleges acélhangokkal — TÁROGATO saját találmány, iskolával 35 firtól feljebb.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Kivitel nagyban és kicsinyben

Mesterek és segédek. A budapesti lakatos és asztalos mesterek általános iparpangásról beszélnek és nyomoruk okát a szerződésben látják, melyet munkásaikkal kötöttek. Azért mindkét szakma gyűlést tartott és kimondotta, hogy új szerződést semmi szín alatt se kötnek a segédekkel, inkább felhagynak a kisipari üzemmel és maguk is gyárba mennek. Akkor legalább tudják, hogy ennyi vagy annyi napszám a bérük, de az azután biztos.

Budapesti piaci árak.

Liszt. Nullás 33.60, egyes 33.20, kettős 32.80, hármás 32.20, négyes 31.80, ötös 31.40, hatos 30.60, hetes 29.40, nyolczas —, F. —, G. —.

Buza ára e héten leszállott.

Minőség	kilós	Ára 100 kgr.
Tiszavidéki	74	23.80 — 24.20
"	75	24.10 — 24.50
"	77	24.50 — 25.—
Pestvidéki	74	23.60 — 24.—
"	75	23.90 — 24.30
"	76	24.10 — 24.50
"	77	24.30 — 24.80
"	—	— — —
Bánsági	74	23.70 — 24.10
"	75	24.— — 24.40
"	77	24.40 — 24.90
Bácskai	74	23.90 — 24.30
"	75	24.— — 24.50
"	77	24.50 — 25.—
Fejérmegyei	76	24.— — 24.40
"	77	24.20 — 24.70
Rozs I. rendű	19.50	— 18.70
" középrend.	19.30	— 19.50
Arpa takarm. I.	14.50	— 14.80
" II.	14.10	— 14.50
Köles	11.—	— 12.—
Zab I. rendű . .	17.—	— 17.20
" II. "	16.40	— 16.80
Tengeri (belföldi)	14.70	— 14.90

Repcze névleg 35.60 korona. Burgonya sárga 4.60—6.— korona, rózsá ujj 5 korona száz métermázsánként. Hagyma ötven kilós zsákokban —. Réti széna 6.40—9.20 muhar 8.20—9.80; zsupszalma 6.40—6.60 alom 5.— korona métermázsája.

Disznósír 100 kg. 1.32 K., szalonna 1.08 és 1.16 korona közt. Háj 1.36—1.40 a kilója; füstölthús 1.40—1.60 korona; hazai sonka 1.80—2.10 korona. Teavaj 2.80—3.10 korona; főzővaj 1.80—2.20 korona. Tehénturó kilója 30—40 fillér. Tojás ládája (1440 darab) 77—78 korona.

Rovarirtó segédek.

A sertések jó szolgálatot tehetnek a rovarok, főleg pedig a drótféreg elleni védekezésben. A sertés szorgalmasan turja a földet s

gumós gyökereken kívül mohón eszi az eléje kerülő bogarakat. A sertésnek ez a tulajdonságát elsősorban a drótféreg irtására kell használnunk. Ismeretes, hogy e féreg leginkább olyan helyeken szaporodik el, a melyek tavasszal és nyáron hosszabb ideig gyomosak voltak. Ha az ilyen helyet aztán akár tavasszal, akár ősszel bevetik, a gyomon elszaporodott, de a gyomról felszántás következtében leztoruló drótféreg a vetésre (kukoricza, dohány, tavaszi vetés, őszi vetés) veti magát s ezt bántja. Hogy tehát ezt ne tegye, meg kell akadályozni akként, hogy mielőtt a gyomos és felszántott helyet ismét bevetnők, megjárattuk a sertéssel, hogy az a drótféregt összeszedje és további kártételnek véget vessen. Így meg kell járattatni azokat a tarlókat is, a melyek a rajtuk termelt növény letakarítása után ismét kiszórdultak (zabos bükköny tarlója), vagy elgyomosodtak (nyári tarlok), mert itt is elszaporodik a drótféreg, a mely ellen azután, ha már a vetést bántja, semmit sem lehet tenni. Amde a ki a sertést e célra használja, az ügyeljen, hogy a felturandó hely ne legyen szántás-kukaczos. Mert cserebogár pajorjában élőködik egy bélkaparó féreg, a mely, ha a sertés ilyen férges pajort evett, a sertés vékony belébe kerül és több baj okozója lehet. Vizes, füves, nyárfás helyeken, a hol sok a cserebogár és sok a pajor, ott nem szabad engedni, hogy a sertés az ilyen földet turja, de a hol nincsen cserebogár, mint pl. az országban legnagyobb részén, de annál több a drótféreg, ott a sertés rovarirtó természetét bátran fel lehet használni.

A baromfi, noha nem rovarevő, mégis szívesen szedi és irtja a rovarokat. A baromfinak ezt a szokását kétféleképen használhatjuk fel rovarirtásra. Ha a szőlő, vagy a kert be van kerítve s mindkét helyen állandóan lakik is valaki, akkor itt a baromfit már kora tavasztól beszoktatjuk a szőlőbe és kertbe, hogy szedje össze a mutatkozó bogárságot. A kendermagbogar, a vinczellér-bogar, kávébogar, a zöld cserebogár, sok alatt mászó, földön élő hernyó mind áldozatul esik a baromfinak. E közben azonban ügyelni kell arra, hogy a baromfi mindig sok friss vizet kapjon s ezenkívül bőven jusson neki a nemes eleségből is,

mert a csak bogáron élő baromfi husa bizony olykor kellemetlen mellékzót kap. Valamint, a ki az ilyen baromfit piacra szánta, az is jól teszi, ha a csibét, tyukot, pulykát mielőtt eladja azt, előbb egy-két hétig csakis szemes eleggyel tartja, hogy így a hus a természetes ízét megkapja. A rovarirtásra a tyuk, a gyöngytyuk s a pulyka és csibéi mind egyformán használhatók. A ki fél, hogy a tyuk sokat fog kaparni a kertben az jól teszi, ha a tyukot nem hagyja állandóan benne, hanem ha azt naponként egyszer-kétszer végighajtja, azután a baromfi udvarban tartja zárva.

Altalában kitünő szolgálatot tesz a baromfi ott, a hol az apróbb termetű és földszin-szürke rovarokat, vagy a földben sekélyen meghúzódó hernyókat — bagolyféle — kell irtani, a melyet kézzel szedni teljes lehetetlenség.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

R. J. Lavocne. Más felekezeti ember nem lehet katolikus keresztapa. — **D. M. Tiszadada.** Előfizetése év végéig szól. Szobrocskát külön nem találhattunk, de egész barlangot lourdesi Szűzzel és Bernadettel igen; 7—12 korona árban. — **T. I. I. Tarnaszentmiklós.** Hét korona a Goffine-könyv ára; szívesen megszerezük és megküldjük. **G. I. Szany.** Kapható; megküldjük? Ara 4 K. — **iff. F. P. Pered.** Köszönettel vesszünk minden hirt, csak friss legyen. De honnan tudjuk, ha senki se irta meg nekünk. — **K. F. T.** Most nem árusítanak, majd megint két év múlva. — **Sümegei.** Sorsjegyet nem huzták ki. **Y. F. Nagysuúr.** 1911-ben kell megnyitni rendes forgalomra. — **Cs. G.** Siklólodony. Újévig rendben. — **K. Gy.** Beregfórási. Hátraléka nincs. — **H. D.** Zsigárd. A 3 K.-át megkaptuk. — **P. B.** Er-Endréd. Újévig minden rendben. — **P. M.** Szilasbalhás. Idén rendben. — **P. P.** Isaszeg. Egész évre fizetve. — **P. J.** Szalapa. 3 K.-át kézhez kaptuk. — **H. A.** 3 K.-t előfizetésekké elküldtünk. — **P. M.** Normanai. Október elsejéig rendben van. — **B. G.** Altenbögge. Félévre rendben. — **Bozsáky.** Kapható, 3 kor. megküldjük? — **Kiváncsi.** Házi szárnyast még vadász jeggyel se szabad löni; ha teszi kártételéssel tartozik. — **F. P. Tiszafüred.** Atadtam a fényképet rajzolónak és nem kaptam többé vissza. Tudna másik fényképet kölcsönözni? Akkor bemutathatnám lapunkban a szép szobrot. — **Birtokos.** Csak szentesítés után fogják a törvényt kinyomatni és könyves boltban árulni. Jövő hó elején kapható lesz. — **H. F. Özd.** Sorsjegyet kihúzták 2000 koronás nyereményre még 1904-ben. Hogy-hogy eddig nem nézett utána? — **Próba szerencse.** 1. Inkább azt hiszem, hogy ne próbálja; nem reális üzlet az ilyen. 2. Csak iparendélyivel. 3. Kezdőfizetés havi 60 korona. 4. Ha legalább 4 éves szolgálatra elkötelezi magát, akkor ingyen veszik fel a tanfolyamra.

Országos zarándoklat Páduába Szent Antalhoz.

Főtisztelendő Beer Károly cs. és kir. nyug. hittanár, őriszentmártoni plébános ur felkivezetése mellett rendező a

Páduai Szent Antal Lapja.

Utirány:

Budapest — Zágráb — Fiume — Velence — Pádua — Velence — Fiume — Zágráb — Budapest.

Indulás:

1908. évi október hó 1-én, illetve 2-án.

Részvételi árak.

I. osztály 210.— korona, II. osztály 160.— korona, III. osztály 98.— korona, mely összegben bennfoglaltatnak: megfelelő osztály összes vasuti és hajójegyek; az I. és II. osztályú zaiándokok részére a hajón hálóhelyek: 4 napi lakás és ellátás és pedig Zágrabban ebéd, Fiumében, illetve a hajón vacsora, Velenczében reggeli, 2 napi ellátás Páduában, 1 napi ellátás Velenczében; kocsi, villamosok, vaporetok és gondolák költségei; belépő-díjak a nevezetességek megtekintésénél, kirándulások és a programmban megjelölt távolabb eső látványosságok költségei, végül: a technikai vezetés az egész utazás tartama alatt, Budapesttől—Budapestig.

Tudnivalók. A jelentkezés feltételei:

Jelentkezni mostantól kezdve egészen 1908. szeptember 15-ig lehet „Páduai Szent Antal Lapja” szerkesztőségénél, Budapest, VIII. ker., Köztemető-ut 8. sz. Jelentkezéskor 20 korona előleget kell beküldeni, a hátralékos összeg pedig 2—3 nappal az elindulás előtt lesz befizetendő ugyancsak a fenti szerkesztőségénél.

Podgyász.

Felkéretnek az utazásnál résztvevők, lehetőleg csak egy, a vasuti kocsiokban elhelyezhető utipodgyászt magukkal hozni.

Idegen pénz.

Ezen utazásnál a zarándokoknak csupán kevés olasz pénzre lesz szükségük, miután a részvételi árban a külföldi tartózkodási helyeken való ellátás szintén bennfoglaltatik. Az utazás megkezdése alkalmával a vezetőségénél lehet idegen pénzt a napi árfolyam mellett beváltani.

Jelentkezési lap.

Beküldendő a

PÁDUAI SZENT ANTAL LAPJA szerkesztőségének

**Budapest,
VIII., Köztemető-ut 8.**

Résztevő neve:

Foglalkozása:

Pontos lakcíme: (helység, megye, utca, szám)

Bejelent-e utiársat?

Mi annak neve és foglalkozása:

Melyik osztályban utazik:

A személyenkint befizetendő 20.— korona előleget egyidejűleg postára tette, mikor?

Részvételi jegyét hová kívánja küldetni:

Kíván-e beváltani olasz pénzt:

Mennyit?

Hol óhajt a zarándoklathoz csatlakozni?

Van-e valami külön megjegyezni valója:

Kelt:

olvasható aláírás.

Szállodai elhelyezés:

Az I. és II. osztályú utasok a tartózkodási helyeken mindenütt előkelő szállodákban helyeztetnek el és pedig az I. osztályúak kívánatra egyenkint külön-külön szobát kapnak, a II. osztályúak kettessel (egymáshoz tartozók) lesznek egy-egy szobában elhelyezve. Az ellátás azonban mindkét osztályban teljesen egyenlő. A III. osztályú utasok szintén szállodákban helyeztetnek el és pedig 2—4 összetartozó személy egy-egy közös szobában.

Étkezés.

3-szor naponta, reggeli, ebéd és vacsorából lesz felszolgáltva. Az élelmezés amelyet a zarándoklat rendezősége nyújt, Zágrabban ebéddel veszi kezdetét és visszautazás alkalmával Velenczében a vacsorával szűnik meg.

Kivonatos program és tervezet.

1908. október 1-én Budapesten a keleti pályaudvarról este 10 óra 45 perccor indulnak a III. osztályú zarándokok, mert a Magyar Állam Vasutak gyorsvonatain III. oszt. szakaszok nincsenek. Október 2-án Budapest-k-p-u. reggel 7 órakor indulnak az I. és II. osztályú utasok, Fiuméba érkeznek este 7 óra 59 perccor, ahol csatlakoznak az előző napon elindult társasághoz és együttesen szállnak be a Velenczébe este 8 óra 15 perccor induló hajóra.

Október 3-án megérkezés Velenczébe reggel 6 órakor, gondolákon partraszállás, reggeli, vaporeton kiszállítás a pályaudvarra és 11 óra 30 perccor továbbutazás Páduába. Páduában megérkezés után kocsi, illetőleg villamoson beszállítás a már előre kijelölt szállodákba. Az itt tartózkodás programját a rendezőség esetlől-esetre fogja a társaságnak tudomására adni.

Október 5-én reggel 7 órakor elutazás Páduából Velenczébe, ahol délelőtt a város nevezetességeit (Szent Márk-templomot, Dogé palotáját stb.) fogják szakavatott vezetők bemutatni, délután pedig kirándulás a világhírű tengeri fürdőre: Lidóra. Este visszautazás Fiuméba. Itt a társaság feloszlík és a jegy érvényén belül kiki tetszés szerint haza utazhatik a rendezőségől kézhöz kapandó vasuti jegyekkel.

A rendezőség fentartja magának a jogot a menetrenden netán szükséges változásokat eszközölni.

